ATILIM

Bütün ülkelerin proleterleri birleşiniz!

Kurucusu: İ.Bilen Sayı 16 (206)

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi organı 15 Ağustos 1987

DEMOKRATİK TÜRKİYE DAHA GÜÇLÜ TKP!

CEZAEVLERİNDE DİRENİŞ, FABRİKALARDA GREV
6 EYLÜL'DEN SONRAKİ İLK ADIM: HERKESE ÖZGÜRLÜK

"Birimimiz artizanca çalışıyor. Zorluklarımız var. Işimiz çok. Gücümüz az. Ama herşeyi getirip buna bağlayamayız. Mesala Türkiye'de cezaevlerinde açlık grevleri var. Partimiz ve partililer olarak bizler ne yapıyoruz? Şimdi cezaevlerindeki açlık grevlerini kimin yaptığı önemli mi? Önemli olan dayanışma değil mi? Ne yapıyoruz? Hatta, yakın bir kentte, Köln'de dayanışma amaçlı açlık grevleri yapıldı. Kimin yaptığı hiç önemli değil, destek olduk mu? Dayanışmada bulunduk mu?"

Bu eleştiri, parti içi tartışmalarda bir komünist tarafından dile getirildi. Şimdi bütün parti örgütleri bu soruyu kendilerine sormalıdır. Çünkü Türkiye'de önemli gelişmeler oluyor. Çeşitli cezaevlerindeki 600'ü aşkın politik tutuklu ve hükümlünün cezaevlerindeki insanlık dışı koşulları protesto ve en azından insana yakışır bir cezaevi koşulları için sürdürdükleri direnişleri, genişleyen bir dayanışma ile destek buluyor. 10 bini aşkın işçinin ekmek ve hak grevleri, hükümeti ve büyük sermaye çevrelerinin azgın saldırılarına karşın kararlı bir biçimde sürüyor. 6 Eylül referandumuna giderken şimdi sözkonusu direniş ve grevler başlıbaşına önem kazanmıştır.

Sağmalcılar, Metris, Çanakkale, Bur-

Arkası 17. sayfada

KOMÜNİSTLER TARTIŞIYOR «ENFORMASYON»

Parti çalışmaları ve parti yaşamı üzerine tartışma tüm parti örgütlerinde başladı.

Türkiye parti örgütleri parti içi tartışmayı ülke koşullarına uyarlamak için gereken önlemleri aldılar ve kadroları aydınlattılar. Merkez Komitesi ülke içi parti örgütlerinin tartışma platformu, yöntemi ve biçimi ile ilgili görüşlerini onaylıyor.

Yurt dışı parti örgütleri Politik Büro genelgesi temelinde tartışmaları yürütüyorlar.

Genelgenin 6. maddesinde belirtildiği gibi MK organı Atılım bu tartışmanın bir kürsüsü olacak, parti örgüt ve üyeleri bu amaçla Atılım'ı tüm tartışmalar hakkında bilgilendireceklerdir.

Parti içi tartışma açıklık ilkesi temelinde yürütülecek ve bu ilkenin yaşama geçmesinde Atılım'ın yayını başlıca rolü oynayacaktır.

Tartışmaların sonuçlarını özetleyen örgüt yönetici organları kendi açılarından değer taşısın ya da taşımasın, kendilerince onaylansın ya da onaylanmasın parti üyelerinin görüşlerini objektif bir şekilde Atılıma yansıtmalıdırlar.

Her parti üyesi tamamen kendi kararıyla, hiç bir kişi ya da organın onayına gereksinim duymadan, bu tartışma boyunca kendi görüşlerini Atılım'a ve Merkez Komitesi'ne iletme hakkına sahiptir. Parti Örgüt yönetimleri yoldaşların görüşlerini MK ya ve Atılım'a iletmeleri için gerekli koşulları ve olanakları hazırlamakla görevlidirler.

Atılım, kendine ulaşan bütün rapor yazı ve mektupları ya yayınlayacak, ya da bunları aldığına dair enformasyon verecektir. Bunun sağlanabilmesi için raporların özgül bir başlık taşıması, yazı ve mektupların belirli bir rumuzla gönderilmesi gerekmektedir.

Tartışmaya katılmak parti üyesinin hakkı ve ertelenmez görevidir.

FAC Parti Örgütü Sekreteri: "Hiç bir neden eylemsizliği hoşgösteremez!"
"REFERANDUM ÖNCESİ HALA YAPILACAK ÇOK İŞ VAR"

6 Eylül'de yapılacak olan referandum öncesinde, B.Avrupa'da parti faaliyetinin durumu üzerine ATILIM, FAC Parti Örgütü Sekreteri Ziya Güler yoldaştan bilgi istedi. Aşağıda Örgüt Sekreteri'yle yapılan konuşma yer almaktadır.

Atılım: Bir süreden beri ülkemizde 6 Eylül'de yapılacak referanduma ilişkin yoğun bir politik kampanya yürüyor. TKP ülke içindeki var olan legal olanaklarıyla bu kampanyaya aktif olarak katılmakta ve parti MK'nin kararı doğrultusunda yurttaşları "EVET" oyu vermeye çağırmaktadır. Parti yayın organlarımızda, hükümetin iki yüzlü politikası açığa vurulmakta, partimizin demokrasi üzerine geliştirdiği çizgi bu vesileyle pratiğe geçirilmektedir.

Yurtdışındaki parti örgütlerimiz, bundan önceki seçim kampanyalarına nisbeten aktif katılmışlardı. Oysa şimdi yapılacak olan referandumda, yurtdışındaki işçilerimiz de sınır kapılarında bile olsa ilk defa oy kullanıyorlar. Böylece, yurtdışı parti örgütlerimiz ilk defa ülkedeki bir oylamayı doğrudan etkileme olanağına kavuşuyor. Bu ise örgütlerimizin sorumluluğunu geçmiş seçimlere göre kat kat arttırmış bulunuyor.

Atılım'a ulaşan haberlere göre, Batı Avrupa'daki parti örgütlerimiz referandum öncesinde aktif bir eylemden uzak görünüyorlar. PB'nun genişletilmiş toplantısında, parti içi tartışma boyunca eylemlerimizin, herşeyden önce yığın bağlarını güçlendirme ve bağlaşıklarla ilişkileri genişletme açısından ele alınıp, değerlendirileceği belirtilmişti. Şimdiki eylemsizlik bu yaklaşımla ne ölçüde bağdaşıyor? FAC Parti Örgütü'nün bu açıdan yaptıklarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yanıt: Durum hakkında ayrıntılı bilgiyi henüz almadım. Görevimin başına yeni dönmüş bulunuyorum. Derhal

Arkası 13. sayfada

TÜRKİYE POSTASI "Bizim Payımız"

Yurtdışında, FAC'nin Duisburg kentinde yayınlanan, Türkiye Postası gazetesi, 14 Ağustos 1987 tarihli sayısında, B.Avrupa'daki değişik eğilimlerden örgütlerin referandum öncesi kitlesel anlamda ne gibi eylemler örgütlediğini araştırmış ve aldığı sonuçları, aynı sayıdaki başyazısında yorumlamıştır. Aşağıda bu başyazıdan bazı bölümler sunulmaktadır.

"Bu yıl izinlerini Türkiye'de geçirenler, ya da herhangi bir nedenle 28 Temmuz-6 Eylül arasında Türkiye'ye giriş-çıkış yapanlar için yeni bir durum vardı. Yıllardır yurtdışında çalışan, üzerinde Türkiye Cumhuriyeti pasaportu taşıyan ve hükümetler tarafından altın yumurtlayan birer döviz makinesi gibi görünen yurttaşlarımız, uzun bir müca-

Arkası 4. sayfada

PARTİ ÇALIŞMALARININ HIZLANDIRILMASI İÇİN PARTİ İÇİ TARTIŞMA yazısını sayfa 7'den itibaren bulabilirsiniz.

YURTDIŞINDAKİ KOMÜNİSTİN YAZGISI

● Ali SAİM

Ülkesinden kopan komünistin yurtdışındaki eylemlerinin anlamı nedir? Artık altı, yedi yılı bulan politik göçmenlik koşullarında ya da çok daha uzun bir süre göçmen işçi hareketinin sıralarında yorulmak bilmeden çalışan komünistler sık sık kendilerine bu soruyu soruyorlar. Geçenlerde PB Genişletilmiş Toplantısında biz bir kere daha bu soruyla karşı karşıya geldik.

Evet, yurtdışındaki komünistin yazgısı nedir?

BÜYÜK BİR ZENGİNLİK AGIR BİR YÜK

Çağdaş dünya bilimsel teknolojik devrimin başdöndürücü ilerlemesi altında gözlerimizin önünde değişiyor. Tarihin hiç bir döneminde insanoğlu yaşadığı toplumun, doğanın böylesine değiştiğini şimdi olduğu gibi çıplak gözle izleyememişti. Bizler insanlığın geçirdiği milyarlarca yıllık evrim serüvenini tarih biliminin öğretilerinden öğrenmekle yetinmişizdir. İlkel komünal toplumdan, köleciliğe, feodalizmden kapitalizme geçiş, uzun bir evrimle gerçekleşti. Yel değirmeninden buharlı makinaya yükseliş için çağlar boyu yaşamak gerekti. Tarihte ilk defa insanoğlu, 1917 Büyük Ekim Devrimiyle, sosyalizmin nasıl boy attığına adeta bir sıçramayla tanık olmuştur. Bundan yaklaşık 200 yıl önce zafere ulaşan Büyük Fransız Devrimini gerçekleştirenlere "kapitalizmin doğumunu gördünüz mü?" diye sorabilseydik, onlar bu doğumun bırakalım gününü, saatini, yüzyıllık evrimini bile ancak bulanık bir izlenim olarak dile getireceklerdi. Gözümüzün önünde doğan biricik toplumsal kuruluştur sosyalizm ve onunla biz yepyeni bir hız çağına girdik.

Şimdi kendisine "hızlanma"yı strateji olarak alan Sovyet ülkesinin doğumuyla başlayan bu hız çağının insanı, adeta canlı bir tarih kitabı gibidir. O, kısacık ömründe kapitalizmden sosyalizme geçiş çağını yaşamakla kalmıyor, şimdi milyarlarca yıl adım adım gerçekleşen bilimsel teknik evrimden, bilimsel teknik devrim çağına geçişin inanılmaz değişikliklerini yaşıyor. Biz çağdaş insanlar, hem uzay öncesi, hem uzay çağının insanları olma bahtına ulaştık. Bu ne büyük zenginlik ve bu ne ağır bir yüktür!

İNSANLIĞIN YARATICI ZEKASI

Sınırlarını hâlâ keşfedemediğimiz insan zekası (ki onun sınırlarını keşfettiğimizi söylediğimiz an, onun sınırsızlığını bir kere daha onaylamaktan başka bir şey yapmayacağız) bir kolu ile makro-kosmosu, diğer koluyla mikro-kosmosu kucaklamıştır. Marksizm, bu iki yöne sınırsız açılan kainatın merkezine insanı koymuştur.

Bu insan kimi zaman kendi yarattığı devasa değişiklikler ortamında kendisini bir hiç gibi hissediyor. Yönettiği robot sistemine, kurduğu nükleer enerji santrallerine ve nihayet depoladığı nükleer silahlara ve çevreye yaydığı tahrip edici endüstriel artıklara bakarak umutsuzluğa kapılabiliyor. Doğayla milyonlarca yıl süren savaşının sonunda, muzaffer insan, dönüp, kendi kendisini de yenik düşürdüğünden kuşkuya kapılıyor.

Bu karamsarlık, insan zekasının sınır tanımazlığı ile keskin bir çelişki için değil mi? Bugünü yaratanın, yarını yaratamayacağı fikrine bizi götüren nedir? Marksizm-Leninizm, insanlığın tüm geleceğinin güvence altına alınmasının yolunu çoktan beri ortaya koymuş, Büyük Ekim Sosyalist Devriminden bu yana, sosyalizmin, yalnızca sosyalizmin insanlığın geleceğine iyimserlikle bakma olanağı verdiği, onun bayrağına barış sözcüğünü inandırıcı olarak yazmasıyla ve eylemle gerçekleştirmesiyle kanıtlanmıştır.

Öyle ki, insanlığın ebedi yaşamını, henüz sosyalizm tüm dünyada zafere ulaşmadan güvence altına alma olanağını da yine bizzat sosyalizm önümüze sunuyor. Şuna güvenerek: Sosyalizm dünyası dışında yaşayan insanların yaratıcı zekasına ve yaşama içgüdülerine...

İŞÇİ SINIFININ YENİ KOLU

Akla şöyle bir soru gelebiliyor: Yaşama içgüdüsüyle dolu bu yaratıcı zekayla donanmış insan dünya barışının korunması global sorunların çözümü için iki ayrı sistem arasındaki bütün çelişkilere rağmen sosyalizmle birlikte davranarak uygarlığımızı güvence altına alacaksa, onun için sosyalizm neden gerekecek? Bu sorunun yanıtı Marks, Engels ve Lenin'in öğretilerindeki temel ilkelerin dışında verilemez. Sınıfsal karşıtlığın dünyasıdır kapitalizm ve bilimsel teknik devrim süreçleri bu karşıtlıkları ortadan kaldırmıyor; insanlığın geleceği için her türlü uzlaşmalarımız, asla sınıf savaşlarını sona erdirmiyor. Çünkü tüm bu olgular, kapitalizmin eseridir ve çağdaş işçi sınıfı bu çelişkili toplumda, geçmişten kat kat daha fazla büyük bir ihtiyatla, büyük bir sorumlulukla kapitalizmin kışkırttığı, yarattığı, her şeyi alt üst eden yıkıcı sosyal savaşlara, kendi büyük disiplinini, amaçlılığını, bilinçliliğini katmakta ve bu savaşları yıkıcı, tahrip edici ve yenildiği her durumda kapitalist parazitlere yeniden kan verici olmaktan çıkartmak için çalışmaktadır.

Peki ama, bu işçi sınıfı nerede? Bilimsel teknik devrimin "proletaryaya elveda" dememizi gerektirdiğine dair bir efsane bizim ülkemizde de kulaktan kulağa fısıldanıyor. Kitaplar yayınlanıyor ve üzerlerinden hâlâ çetin grevlerin korkusunu atamayan sömürü dünyasının adamları, rahatına düşkün uzlaşmacılar, ellerini oğuşturarak, Demir-döküm'ün, İsdemir'in, Erdemir'in, Seydişehir' in içindeki binlerce klasik proleterle birlikte tarihe karışacağı günleri bekliyorlar. Bu bekleyişle elbette yalnız hinoğlu hince bir "proletaryayı yok etme" arzusu görmek Marksiste yabancıdır. Burada başka olgular söz konusudur: Birincisi, çağın kaçınılmaz akışına ayak uydurma çabasıdır, kapitalist kârı bilimsel ve teknolojik devrim sürecine katılmadan koruyamayacağının bilincinde olan sermayenin, kendi iradesinden bağımsız ileriye doğru itici eylemidir. Komünistin bundan korkacağı hiç bir şey yoktur. Varsın sömürü dünyası yepyeni teknikle donanıp, üzerimize yürüsün, o "kendi mezar kazıcılarını yaratmaktan başka bir şey yapamaz." İkincisi, vardığımız bu sonuçla ilgilidir. Klasik proletaryanın yok oluşuna bakarak ellerini oğuşturan, tam bir yanılgı içindedir. Çünkü şimdi o, ilk defa kendi

POLİTİK GÖÇMENDEN ÜLKEYE MEKTUP

Ayşe ERKAN

Almanya'ya geldikten üç dört ay sonra, Duisburg şehrinin Ruhrort Barış Girişimi'nde çalışmaya başladım. Toplantılar genellikle küçük bir birahanede 8-10 kişinin katılımı ile yapılıyordu.

Bir yandan bira içilerek ve özellikle de kadın yoldaşların örgü örerek sürdürdükleri toplantıları garipsiyor, diğer yandan ise yarım yamalak Almancamla konuşmaları izlemeye çalışıyordum. (Daha sonra öğrendim ki, Kneipe adı verilen bu birahanelerin Alman işçi sınıfı tarihinde önemli bir işlevi olmuş, ve oralar komünistlerin, sosyal demokratların geleneksel toplantı yerleriymiş)

Bir toplantıda, 1 Eylül Dünya Barış Günü öncesinde, Ruhrort'un en işlek yerinde bilgilendirme masaları açma ve bildiri dağıtma kararı alındı. Ben de görevliler arasına ismimi yazdırdım.

O sabah, erkenden, büyük bir heyecanla görevime gittiğimde ikinci kez hayal kırıklığına uğradım. Alman yoldaşlar, küçük bir masanın üzerine çeşitli broşürler, bildiriler dizmişler, masanın etrafındaki sandalyelerde kah oturarak, kah ayakta durarak gelip geçenlere bildiri veriyorlardı. Bu, ülkemde alışageldiğim bildiri dağıtma biçiminden çok farklıydı. Karşı kaldırımdan geçen insanlara bildiri ulaşmıyordu. Bu işten hiç memnun kalmamıştım. Biraz da Alman yoldaşları küçümseyerek, geçtim karşıya, başladım bildirileri dağıtmaya. Derken yanıma orta yaşlı bir Alman yaklaştı. Düşmanca bir tavırla, orada bir yabancı olarak ne yaptığımı, Almanların sorunlarının beni neden ilgilendirdiğini, bu işleri gidip kendi ülkemde yapmam gerektiğini söyledi. Dilim döndüğünce, ona cevap vermeye çalışırken, yoldaşlar imdadıma yetiştiler. Başladılar adamla konuşmaya, ama konuşma gittikçe uzuyor, benimse hırsımdan içim içime sığmıyordu. Sonunda adam gitti. Ben de yoldaşlara bir faşistle neden bu kadar konuşma gereğini duyduklarını sordum. Tecrübeli bir yoldaş, o adamın faşist olup olmadığını nerden bildiğimi sordu ve böyle insanların tümüne faşist dersek F.Almanya nüfusunun yarısını karşımıza almamız gerektiğini söyledi. Gerçekten utanmıştım. Bildiri dağıtma biçimlerini yadırgadığım, toplantılarda bira içmelerini eleştirdiğim yoldaşlardan, o gün bir kaç şey öğrenmiştim; yığınlarla bağın sabırlı, sakin diyaloglarla kurulabileceğini ve her önümüze gelen insanı faşist diye nitelemenin yanlışlığını. Ama herhalde en önemlisi, komünistin bira içerken de, yün örerken de, kısaca günlük hayatın bütün gereklerini yerine getirirken de komünist olarak kalabildiğini öğrenmem oldu.

Gerçekten de, komünist bu büyük davada insan olarak var oluyor. Sınıf savaşı tiyatro sahnesi değil ve bizlerin biçimsel olarak "komünist" görünebilmek için özel törenlere, yapay davranışlara hiç mi hiç ihtiyacımız yok...

➤

bünyesinde hem el ve hem de kafa yeteneğini, yepyeni bir bilim ve teknik temelinde birleştiren üretimin muazzam alanlarına hükmedebilen yeni işçi sınıfını yaratmakla meşguldür.

Bu yeni işçi, büyük sıçramalarla kapitalizmin en gelişmiş olduğu ülkelerde artık ortaya çıkmıştır.

ÖNCÜ İŞÇİ YERİNİ ALACAK

İşçi sınıfının yeni kolu ortaya çıkmıştır, ama adı üstünde, bu işçi sınıfının gerçekten yeni koludur. En modern üretim araçlarını kullanan, bizzat beyniyle -artık başlı başına üretici güç olan- bilimi üreten ve tüm bu üretim sürecinde sinir sistemi son haddine kadar sömürülen yeni işçidir bu.

Bu işçi yenidir, kullandığı teknikteki her ilerlemeyle -tıpkı ilk uçan mekiğin yaratıldığı ikiyüz yıl önce olduğu gibi- önünde işsizlik tehlikesinin arttığını görmekle kalmıyor, aynı zamanda bu işçi, tüm ayrıntılarını bildiği bilim ve tekniğin, insanlığın yok oluşunu hazırladığını da görüyor. Üstelik barış savaşına atılan bir filozoftan çok daha somut...

İşçi sınıfının ilk ataları, makinaya düşman oldular. Kendilerini on binlerle sokağa atan makinaları parçaladılar. Bu, bilinçsiz işçi sınıfının isyanıydı. Tarih işçi sınıfının gelişme evriminde inanılmaz bir sıçramaya yol açtı. Çağın karmaşık bilgileriyle donanmış bu en akıllı, en aydın yeni işçi, paradoks gibi görünse de, kendisinden yüzlerce kere bilgisiz klasik sanayi işçisinin yanında, sınıf bilinci açısından ilkokul öğrencisinden daha da az bilgili kalmaktadır. Ve belki de tarih tuhaf bir oyun oynuyor: Bu modern işçi, tıpkı atalarının atası nasıl makinalara isyan ettiği zaman, henüz ilerlemeye hizmet etmeyen ama gelecekteki devrimci ayaklanmaların habercisi olan negatif bilinçle hareket ediyorsa, çağdaş yeni işçi de bilimsel teknik devrimin kapitalizm koşullarındaki yıkıcı etkilerine karşı henüz ilerleme yönünde olmayan büyük bir tepkiyle şimdi harekete geçiyor.

İlk işçi, ertesi günü işgücünü yeniden toplayabilecek bir ücret için ilk kavgaya nasıl atıldı hatırlayalım. Lenin'in sendikal bilinç diye tanımladığı bu ilk sınıfsal bilincin henüz politik, sınıfsal bilinç olmadığını vurguladığı Ne Yapmalı adlı yapıtı bir kere daha analım. Yeni işçi farklı bir yol izliyor elbette. O, sınıfsal uyanışa, ertesi gün hayatta kalabilmenin, nükleer ya da çevresel katastrofu önlemenin kavgasıyla başlıyor. Çok iyi... Demek ki tıpkı Marks ve Engels' in kurduğu ilk partinin, Komünistler Birliği' nin heyecanla atıldığı mücadeleye benzer bir mücadele yeniden biz komünistlerin karşısına çıktı. Bambaşka koşullarda, bambaşka içerikle. Eski işçiyi örgütlemede, efsanevi zaferler kazanan uluslararası komünist hareket, şimdi de bu zaferlerinin sağlam temeline dayanarak, yeni işçi sınıfına bilinç ve örgütlülük taşımak için kolları sıvıyor.

İşte durum şöyle: Yurtdışındaki komünistlerin ilgiyle izlediği "alternatif hareket" ler, bir başka deyişle yığınsal demokratik hareketler, henüz öncü işçiden yoksundur. Bir süre bunun böylece devam edeceği görülüyor. Geçiş döneminin sınıfsal vuzuhsuzluğu söz konusudur burada. Ama bu yeni hareketin öncülüğüne Marksizm-Leninizmle -hemen söyleyelim, tüm şematik, kaba, dogmatik, ve akıllı hiç kimseyi ikna etmeyecek her türlü bayağı yorumlarından arındırılmış Marksizm-Leninizmle, yani tam da Marks, Engels ve Lenin'in bilimsel dehasına yakışır Marksizm-Leninizmle- donanmış yeni işçi adaydır.

Gelecek aydınlıktır.

YENİ DÖNEMİ KAVRAMAK İÇİN

Bütün bunlar işçi sınıfı partisinin ve onun bilimsel öğretisinin yazgısı hakkında bizi şu sonuca götürüyor: Şu anda komünist partilerinin ve ortak öğretimizin karşısında henüz el atılmamış yepyeni karmaşık ödevler duruyor. Bu durum, komünist partilerinin varlığını tartışmalı yapmak şöyle dursun, onların çok daha fazla rol oynayacakları yeni bir dönemin başladığını gösteriyor. Marksizm-Leninizmin modasının geçtiğini göstermek şöyle dursun, tam tersine, gerçeklik dünyasında gıdasını bulan bu devrimci öğretinin yeni gerçekliği kavrayıp, onu dönüştürmenin yollarını göstererek çok daha canlı bir öğreti halini alması için nesnel koşullar yaratıyor.

Kapitalizm dünyasındaki bu yeni değişiklikleri yurtdışındaki komünist, -eğer Marksist diyalektiği düşüncesinin temel yöntemi haline getirmişse- ülkedeki yoldaşlarımızdan yüz kat daha yakından ve derinlemesine izleme imkanına sahiptir. Kendisini çoğu zaman boşlukta hisseden göçmen komünist, geleceğin belki de en önemli, dev rimcileştirici yeni işçi tipinin oluşma süreçlerine tanık oluyor. Bu tanıklıktan daha büyük bir yenilenme, yeni düşünce tarzını kavrama imkanı olabilir mi?

Soralım kendimize: Kapital nerede yazıldı? Londra'da... Neden? Çünkü o zamanın İngilteresi, sanayi devriminin merkeziydi. Kapitalizmin en yüksek düzeyde, bütün uzuvlarıyla geliştiği yerdi. Marks Londra'nın göz gözü görmez, sanayi dumanlarıyla kirlenen sisli havasında geleceğin devrimci değişikliklerine kumanda eden tarihsel yasaları parlak bir şekilde görebildi. Jack London'un ne güzel (ama hayli kötümser) tasvir ettiği ölüm halindeki Londra varoşlarına bakarak, Marks, işçi sınıfının tarihsel misyonunu ortaya çıkardı. Dahası, kapitalizmin en gelişmiş düzeyini incelerken, aynı zamanda, tüm insanlık tarihinin gelişmesini de gördü. Feodalizmi ve kapitalizmin en alt düzeylerini anlamak için Marks'ın Londra'dan aşağılara bakması gerekmişti...

Türkiye'yi, onun bugününü ve geleceğini anlamak istiyor musunuz yoldaşlar! O zaman içinde yaşadığınız toplumu anlayınız! Yüreğiniz ülkemizin kurtuluşu için çarparken, kulağınız ülkedeki fedakar insanların kavga seslerine çevrilmişken, beyniniz, kapitalist dünyada ortaya çıkan tüm yeni gelişme süreçlerini anlamaya yönelmelidir. Çünkü burada ülkenin, TKP'nin geleceği, yazgısı karar altına alınacaktır.

Nasıl mı? Türkiye'de de bilimsel teknolojik devrimin akıl almaz etkilerini, tahminlerimizin de ötesinde, çok kısa bir zaman sonra çok daha çıplak hissetmeye başlayacağız. Üstelik bu BTD süreci, geri ülkemizin her şeyi çarpıtan son derecede eşitsiz gelişme ortamında ilerleyecek. Batı'da her insan şu ya da bu ölçüde bilimden nasibini almışken, bizde koyu cehaletle, şairin "bu terazi bu kadar sıkleti çekmez" dediği türden bilimsel değişimler iç içe geçecek.

Bu çelişkiden her şey doğabilir: Devrim de, karşı devrim de; ileriye doğru muazzam bir kapitalist hamle de, herşeyi alt üst edecek bir dini, ırkî fanatizmin gerileticі darbesi de...

Çok şey, bizim daha şimdiden dünyadaki gelişmenin nereye doğru olduğunu, asıl devrimci güç olan işçi sınıfının hangi yönde evrimleştiğini hızla görüp, kavramamıza da bağlı olarak belirlenecektir.

Şu halde, B.Avrupa'da, biz Türklere ve Kürtlere özgü milli içe kapanıklık eğilimini kırmanın, eski yahudi cemaatlerine özgü yalıtlanmışlık içinde yaşamaya bir son vermenin hâlâ zamanı gelmedi mi?

YURT DIŞINDAKİ KOMÜNİSTİN SORUMLULUGU

Yerli kapitalistin modern işletmelerinde ilk yeni işçiler doğmaya başladı bile... Tekstilde robotlar homurdanmaya hazırlanıyor... Kardeş partilerin gözden ne yazık ki kaçırdıkları bu, aniden hızlanacak olan süreci zamanında yakalamak şarttır. Yeni işçiye, o henüz daha doğum halindeyken kendi ana dilini öğretmek, ona yabancı ve hatta onun özüne düşman bir başka zehirli dil ona dayatılmadan yeni işçiye sınıf bilincini taşımak görevimizdir. Ve unutmayalım ki, bu görev hâlâ ülkemizde proletaryanın çekirdeğini oluşturan klasik sanayi işçisine Marksizm-Leninizmi götürmekten bin kere daha zor, daha karmaşıktır. Ve şu da açık ki, bu yeni işçi, bir kere Marksizm-Leninizmin derin bilimsel içeriğini kavradı mı (ki o, buna içimizde yetenekli olan asıl kişidir) öğretimizin bütün devrimci içeriğini de anlayacak, kendisini, en kesin şekilde ve devrimci tarzda kapitalizmden ayırmak için, şimdi bize hayal gibi görünen gerçekten devrimci tarzda eyleme geçmekte gecikmeyecektir.

Bu yeni işçiyle nasıl konuşulacağını, onunla nasıl birlikte eylem yapılacağını anlamak, Türkiye'de geleceğin devrimci sürecine esaslı bir hazırlık yapmak demektir. Yeni işçiye, açık ki salt ateşli ajitasyonla değil, bilimle gidilebilir ve bizim elimizdeki öğreti, bilimdir. Bu bilimi öğrenmenin en elverişli koşullarında yaşamaktayız.

Devrimci duyguyla saflara katılan çok değerli, inançlı, cesur yoldaşlarımız var. Devrimci duygudan bilime doğru büyük bir köprü uzanmaktadır ve ne yazık ki, büyük çoğunluğumuz hâlâ bu köprünün başında duruyoruz. Sosyalizmin pratiği bize şunu gösterdi: Henüz Marksizm tarafından aydınlatılan insanlığın büyük kültür dünyasının içine girmeden de devrimleri zafere ulaştırmak olanaklıdır, fakat sosyalizmi kurmak böyle bir durumda son derecede zordur. Şimdi ise yeni bir fırsat doğuyor. Belli ki, yeni işçi, işe bilimle başlayacak, insanlığın büyük kültür dünyasını kavramış bu işçi, başladığı işi devrimle tamamladığı zaman, sosyalizmin büyük gücü çok daha çıplak gün ışığına çıkacak.

Şu halde, bize, yurtdışındaki komünistlere şimdi yeni olarak gereken, Marksizm-Leninizmi bir bilim olarak kavramak, yeni işçi sınıfını, ona yepyeni tarzda bilinç taşımanın yollarını arayan kardeş komünist partilerin çalışmalarını aralıksız olarak öğrenmek, bunları sürekli kendi ülkemizin gerçekliğiyle karşılaştırmaktır. Komünistin şundan kuşkusu olamaz: Tüm gelişmeler Marksizm-Leninizmi çürütmek şöyle dursun, şimdi bizi, bu bilimsel ve devrimci öğretinin kurucularının derin bilimsel kaynaklarına yeniden geri dönmeye zorluyor.

Tüm bu değişiklikler, tarihsel rastlantılar sonucu yurtdışında savaşmak zorunda kalmış komünistlerin yazgısını belirsizleştirmek şöyle dursun, onlara hiç umulmadık bir sorumluluk ve gerçekten heyecan uyandırıcı bir gelecek vaadediyor. Türkiyemizin er ya da geç katılacağı yeni bilimsel teknik

Arkası 5. sayfada

Sovyet Dışişleri Bakanı Şevardnadse Cenevre'de uyardı:

"SIFIR ARTI SIFIR 72 DEĞİLDİR"

● Ercan BAŞAK

Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı ve SBKP Politbüro üyesi **Eduard Şevardnadse** 6 Haziran günü Cenevre'de düzenlenen silahsızlanma konferansında staratejik silahların azaltılmasının önünde duran engelleri konu alan bir konuşma yaptı. Şevardnadse konuşmasında özellikle orta menzilli nükleer füzelerle ilgili Sovyetler Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri arasındaki görüşmeleri değerlendirdi.

Hükümetinin orta menzilli atom füzelerinin tümden yokedilmesi için her türlü çabayı gösterdiğini, hatta bunun için Asya'da tutmak istediği 100 füzeden de vazgeçmeye hazır olduklarını belirten, Sovyet Dışişleri Bakanı buna karşılık Federal Almanya Cumhuriyeti hükümetinin 72 adet **Persching 1 A** füzesinden vazgeçmemesini eleştirdi. Şevardnadse, eğer orta menzilli füzeler yokedilecekse tümden yokedilmesi gerektiğini vurguladı ve **sıfır artı sıfırın 72 etmediğine** dikkati çekti.

"Füzenin yakıtı, füzenin gövdesi, ya da çekici aracın tekerlekleri kime ait olursa olsun bu bizi ilgilendirmez. Biz sadece sıfırların her iki tarafta eş anlamlı olmasından yanayız" diyen Sovyet parti ve devlet yöneticisi, başta Federal Almanya olmak üzere ABD ve müttefiklerine **Nükleer Silahların Yaygınlaştırılmaması Anlaşması**'na uymakla yükümlü olduklarını hatırlattı.

SSCB ve ABD arasında yapılacak olan nükleer silahsızlanma anlaşmasını torpilleme görevi şu sıralarda Federal hükümete verilmiş görünüyor. Ne var ki ülkemiz de FAC'in üstlendiği bu uğursuz rolü üstlenmek tehlikesiyle karşı karşıyadır. ABD'ye üslerle, ikili anlaşmalarla teslim olmuş; ekonomik ve politik olarak bağımlı hale gelmiş ülkemizin, insanlığın bu korkunç silah türünden kurtulup, nefes almasını sağlayacak nükleer silahsızlanma anlaşmasını torpilleme görevini yüklenmesi her an beklenebilir.

Sovyetler Birliği'nin ülkemizin güvenlik kaygılarını da dikkate alarak Asya'da bulunduracağı 100 nükleer füzeden de vazgeçmesini selamlayan Türk hükümeti Türkiye halkının ve tüm insanlığın çıkarları açısından bu tavrının samimi olduğunu kanıtlamak zorundadır. Hükümet topraklarımıza yeni Amerikan atom füzeleri yerleştirilmesine, bunlara nükleer başlık takılmasına hiç bir zaman izin vermeyeceğini açıklamakla yükümlüdür. SSCB ve ABD arasında yapılacak bu anlaşmanın pratikte uygulanması ABD ve Sovyetlerin müttefiki üçüncü ülkelerde de denetlenecektir. Türkiye daha şimdiden bu denetlemeye hazır olduğunu ilan etmelidir.

Bu konuda barış hareketine, yasal muhalefet partilerine, Marksist partilere, tüm demokratik kişi ve kuruluşlara uyanık olma görevi düşmektedir. TKP, Türkiye barış güçlerinin halkımıza karşı bu sorumlulukları yerine getireceklerinden emindir. Komünistler üzerlerine düşen tüm görevleri yerine getirmek üzere canla başla çalışacaklardır.

Beş devletin doruk toplantısında barış sözleşmesi imzalandı

ORTA AMERİKA'DA BARIŞIN TEK DÜŞMANI

Ağustos ayı başında Guatemala'nın başkentinde toplanan, **Guatemala, Nikaragua, Honduras, El Salvador** ve **Kosta Rika** devlet başkanlarının katıldığı Orta Amerika ülkelerinin iki gün süren doruk toplantısı bir barış sözleşmesinin imzalanmasıyla sona erdi. **"Orta Amerika'da Sağlam ve Kalıcı Bir Barışın Yöntemleri"** adını taşıyan bu önemli belge ABD dışında tüm dünyada selamlandı.

Barış sözleşmesi, bölgede ateşkesin sağlanması, çatışmalara dışarıdan müdahale edilmemesi, Orta Amerika'daki terörizmin başka devletleri tehdit etmemesi için gerekli belirli adımlar saptanıyor. Konferansa katılan ülkeler ayrıca, **Venezuela, Kolumbiya, Panama** ve **Meksika**'dan oluşan **Kontadora** ülkelerinin başlattıkları barış sürecini destekleme, kendi ülkelerindeki demokratikleşme ve ulusal bağımsızlığın pekişmesi çabalarını arttırma ve karşılıklı bölgesel işbirliğini geliştirme kararlarını aldılar.

Söz konusu belgenin somutlaştırılması ve hayata geçirilmesi amacıyla bir Yürütme Kurulu'nun oluşturulması ve bu kurulun anlaşmanın uygulanmasını denetlemesi de alınan kararlar arasında. Sözleşme, 90 gün içersinde Nikaragua, El Salvador ve Guatemala'da ateşkesin sağlanmasını, 120 gün içinde anlaşmanın uygulanmasını denetlemek üzere uluslararası bir komisyonun görevlendirilmesini ve 150 gün sonra da devlet başkanlarının tekrar bir araya gelerek gelişmeleri değerlendirmelerini öngörüyor.

Orta Amerika barış sözleşmesi, ABD'den bağımsız ülkelerle ABD emperyalizminin kıskacındaki ülkeler arasında varılmış bir **uzlaşma** olduğu için sözleşmede yoruma açık kimi hükümler de yeralıyor. Örneğin ulusal kurtuluş hareketleriyle terörist karşı devrimci çeteler aynı kefeye mi konacak? Kontraların ateşkese uymasını, terör eylemlerine son vermesini kim sağlayacak? Honduras ve Kosta Rika ABD'nin dayamaşıyla bu çetelere verdikleri dolaylı ya da dolaysız desteği durduracaklar mı? El Salvador Devlet Başkanı **Duarte** ulusal kurtuluş hareketi **FDR** ile 1984'de kesilen görüşmeleri sürdürmeye yanaşacak mı? Oluşturulacak Yürütme Kurulu tüm bu sorulara yanıt aramak zorunda.

Ancak kimi açık sorulara rağmen beş Orta Amerika devlet başkanının bir zirve toplantısında bir araya gelmesi ve bu başarının bir barış sözleşmesiyle simgelenmesi, başta Amerika kıtası olmak üzere tüm dünyada sevinç ve umut yarattı. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri **Perez de Cuellar,** Kontadora ülkeleri dışişleri bakanları, **Brezilya, Peru, Arjantin** ve **Uruguay** dışişleri bakanları ve hatta **Paris, Roma** ve **Bonn** bu anlaşmayı selamladılar.

Orta Amerika ülkelerinin uzlaşmasından tek rahatsız olan ABD emperyalizmi. Nikaragua Devlet Başkanı **Daniel Ortega**'nın da vurguladığı gibi, Orta Amerika'da barışın sağlanması son aşamada yine ABD'ye bağlı. Bu nedenle şimdi, ABD emperyalizminin, karşı devrimci çetelerin legal hükümetlere karşı sürdürdükleri terör eylemlerini desteklemesine ve bölge ülkelerine baskı ve tehdit yapmasına son vermesi için dayanışmanın daha da arttırılması gerekiyor. TKP, ülkemizin diğer barış ve demokrasi güçleriyle birlikte ABD emperyalizmine karşı, bölge halklarıyla sıcak enternasyonalist dayanışmayı sürdürecektir.

TÜRKİYE POSTASI:

"Bizim payımız"

Başı 1. sayfada

dele sonucunda, sınırlı da olsa, ülkemizin geleceğinde söz söyleme hakkını elde etti."

..."Bugüne kadar 43 bin yurttaşımızın oy kullandığını yazdı gazeteler. Kuşkusuz küçük bir rakam değil bu. Referandum oylamasında bu oyların bilinçle kullanılmasını sağlamak, oy kullananların sayısını artırmak için yurtdışında faaliyet gösteren göçmen işçi örgütleri ve demokratik kuruluşlar nasıl bir çalışma yaptılar? Referandum oylamasının sonuçlanacağı güne kadar geçen süreyi nasıl değerlendirdiler?"

..."Göçmen işçi örgütlerinin temsilcileri, sanatçılar, işçiler, aydınlar ile konuştuk, görüşlerini aldık. Referandum konusu bir çok yayın organında da tartışıldı. Toplantılar yapıldı. "Evet" oyu kullanılmasını savunanlar, çekimser kalınması ya da boykot edilmesi gerektiğini savunanlar oldu.

Bu sayımızda da size, göçmen işçi örgütlerinin izne giden üyeleri ve ilişkide bulundukları yurttaşlarımızla ne gibi çalışmalar yaptıklarını, alınan kararları kitlelere nasıl götürdüklerini, onları nasıl bilgilendirdiklerini, yönlendirdiklerini yansıtmak istedik. Telefonun başına geçip, Federal Almanya ve diğer ülkelerde faaliyet gösteren çok sayıda göçmen işçi örgütünü aradık. Yöneticilerinden bilgi almaya çalıştık.

Ancak ortaya çıkan sonuç gerçekten şaşırtıcı oldu bizim için. Konuştuklarımızın hemen hemen tümü, "bu konuda hiçbir şey yapmadık"larını söylerken, bazıları da bölgelerinde izne erken çıkıldığını, o günlerde referandum konusunun güncel olmadığını, kimisi yaz tatili nedeniyle üyelerine ulaşamadıklarını, kimisi ise izin mevsimi bittikten sonra bu konuda toplantılar yapacaklarını açıkladılar. Sadece bir bölgede, izin öncesi, oylamada "evet" denmesi doğrultusunda hazırlanan ve birçok örgütün imzasını taşıyan bir bildiri dağıtıldığı söylendi.

Bu durumu anlamak gerçekten mümkün değil."

PARTİ TARİHİNE BAKIŞ AÇISI ÜZERİNE

"Tarihte ve edebiyatta unutulmuş adlar, boşluklar olmamalıdır... Eğer bunlar varsa, o zaman söz konusu tarih tarih ve edebiyat ta edebiyat değildir. Yapay, konjonktürel terkiplerdir." "Tarih, nasılsa öyle ele alınmalıdır."

Bu sözler M.S.Gorbaçov'a aittir. Şimdi Sovyet tarih bilimi adamları, SBKP tarihini, tam da bu yaklaşım içinde yeniden yazma hazırlıkları içine girmişlerdir. Kuşkusuz burada Sovyet tarihçisi Maslov'un "doğmatizm kaynağı" diye nitelediği 1938 yılında yazılan "SBKP (B) Kısa Tarihi" adlı yapıtın ve Ponamaryov'un başkanlığında hazırlanan özellikle 1960'lardan sonra yapılan baskıları bakımından "kalitesini yitiren" tarih kitabının eleştirisi söz konusudur.

TARİHTEN DOGMALARI ATMAK

Sözünü ettiğimiz tarihçi, 19 Temmuz 1987 tarihli Moskow News adlı haftalık dergide yayınlanan notlarda, parti tarihiyle ilgili yerleşik dogmaları şöyle sıralıyor:

Birincisi, "partinin ihtilâfsız gelişmesiyle ilgili olanıdır." İkincisi, şu ya da bu şekilde politik hata yapan tarihsel bir kişinin Leninizmin ve sosyalizmin iflah olmaz bir karşıtı olduğu fikridir." Üçüncüsü, "partinin öncü rolünün sürekli, neredeyse otomatik bir şekilde, her zaman arttığı konusunda güvence veren" yaklaşımdır. Ve nihayet diyor Maslov, "son dogma, (tarihteki) bütün parti belgelerinin yüzde yüz doğru, son derece doğru olduğudur."

Sovyet tarihçileri kişileri tarihten silen tutumu keskin bir şekilde eleştiriyorlar. "Ders kitaplarına bakarsak, diyor adı geçen tarihçi, Lenin'den bu yana hiç bir parti liderimiz olmamıştır. Stalin ve Kruşçev olsa olsa, parti kongrelerinde söz alan kişiler olarak adları geçmektedir. Oysa bunlar, on yıllar boyunca partinin ve devletin başında bulunmuş olan karmaşık ve tartışmalı kişilerdi. Onları nesnel ve bilimsel bir şekilde tanıtıp belgeliyebiliriz ve belgelemeliyiz." (a.g.y.)

Bugün Sovyetler Birliği'nde parti tarihi üzerine yapılan canlı tartışmalar bizim partimiz açısından da günceldir.

İLK ADIM

Bilindiği gibi, partimizin kısa da olsa tarihini yazmak bugüne kadar gerçekleştirilememiştir. Bunun nedenleri, yazımızın konusunu oluşturmuyor. Buna karşılık, parti tarihine bakış açımızı düzeltme yönündeki ilk girişimin 1983 yılında başladığını anmak istiyoruz. 1983 yılında, o zamana kadar adları neredeyse parti sıralarında anılmayan Şefik Hüsnü Değmer ve Zeki Baştımar yoldaşlarla ilgili ilk olumlu yaklaşım işareti Bilen yoldaş tarafından verildi. H. Kutlu yoldaşın, 5. Kongrede okuduğu MK raporunda, Ş.Hüsnü ve Y.Demir (Z.Baştımar) yoldaşların, M.Suphi'lerin "başlattığı savaşı sürdüren" parti önderleri olarak adları anılmıştır. (S.13) Mustafa Suphi, 100. Yıl Tezleri'nde onlardan, "İşçi sınıfı davasına bağlı kalmış önderler" olarak söz edilmiştir. (S.111)

Bütün bunlar kuşkusuz, en nihayet, tarihe ve o tarihte rol oynayan kişilere bakış açımızdaki olumlu gelişmelerin işaretleridir.

İNSANSIZ TARİH OLMAZ

Partimizin 1973 yılında başlattığı atılım döneminde, parti tarihine yaklaşımda ciddi hatalar işlendiği kimse için sır değildir. Mustafa Suphi ve öteki yoldaşlarımızın öldürülmesinden 1973 yılına kadar geçen dönem, adeta unutulmuştur. Bazı parti önderlerinin hakkında yapılmış ithamlar, uzun yıllar tereddütsüz onaylanan gerçekler sayılmıştır. Bu hatalar, giderek parti tarihinin yazılması gibi önemli ve elbette uzun vadeli bir ödevin yerine getirilmesini önlemiştir. Partinin genç kuşaklarını, tüm hayatlarını parti davasına adayanların örneği ile eğitmek, ne yazık ki bu nedenlerle mümkün olmamıştır.

1983 yılında parti bu hatayı düzeltme yolunda ilk adımları atmış, parti yayınlarında M.Suphi'den sonra partiyi yöneten Ş.Hüsnü ve Y.Demir yoldaşlarla ilgili çok az sayıda da olsa bazı yazılar yayınlanmıştır.

Kuşkusuz parti tarihi nasılsa öyle ele alınmalıdır. Bu tarihte görüş ayrılıkları nedeniyle çatışmalar da vardır, bölünmeler de. Tarihimizde büyük yanlışlar da yapılmıştır. Ama parti, herşeye rağmen kendisinde barış ve ilerleme yolunda savaşımı yürütme gücünü bulmuştur.

Bunlar nasıl olmuştur? Yalnız hataları değil, ama partiyi boğucu baskı ve gizlilik koşullarında 70 yıla yakın bir süredir yaşatmayı kimler, ne gibi zorluklara göğüs gererek başarmışlardır? Bunlar hep sisli bir perdenin gerisinde kalmıştır. İnsansız tarih olmaz.

TARİHİ NASILSA ÖYLE ELE ALMALI

Partide her kayda değer kişi en son attığı adımla değil, belirli bir dönemdeki eylemleri ve görüşleriyle, üstelik ak ve kara olarak değil, nasılsa öyle ele alınmalıdır. Şu anda parti tarihini bir tüm olarak yazma olanağımız yoktur ve belki bu ödevi başarmak daha yıllarımızı alacaktır. Ama şu ya da bu dönemdeki olaylardan söz ettiğimiz zaman, yukardaki ilke artık bir kere daha çiğnenmemelidir.

Lenin, en sert ideolojik savaş verdiği Kautski'nin, Plehanov'un ve diğerlerinin tarihteki yerlerini, yaptıkları geçmiş hizmetleri hiç bir zaman yok saymamış, tarihi asla tahrif etmemiş, çarpıtmamış, sübjektif eğilimine uygun yeniden ve yeniden değiştirerek yazmamıştır. Bizim partimiz de de, sonuna kadar partiye sadık kalıp, zaman zaman yanlışlara düşen yoldaşlarımız olduğu gibi, partiyle ayrılığa düşmeden önce, görüşleri ve eylemleriyle parti davasına hizmetleri geçmiş kişiler de vardır. Burada görüşlerine katılalım, ya da katılmayalım, H.Kıvılcımlı'yı anmak yerinde olur. Mihri Belli'nin 1940'larda parti içindeki yerini de, olumlu, ya da olumsuz tüm yanlarıyla suskunlukla geçemeyiz. Şu andaki gerçeklik ne olursa olsun!...

Bu tarih bizim tarihimizdir ve yaşanılan gerçeklik de nesneldir. Ne şimdiki gerçeklik tarihi unutmaya ve ne de tarih, şimdiki gerçekliği göz ardı etmeğe götürmemelidir.

Öyle görünüyor ki, biz şimdi tarihimizi bütün yönleriyle ele almak, gerçeğe en yakın şekilde yazmak olanaklarına sahip olmasak bile, en azından tarihe nasıl yaklaşmak gerektiğine dair sağlam bir yöntem hazırlayabiliriz. Geleceğin tarihçileri için, bu bile, başlı başına iyi bir çıkış noktası olacaktır.

YURDIŞINDAKİ KOMÜNİSTİN YAZGISI

Başı 2. sayfada

devrim süreci içinde, yine er ya da geç doğacak yeni işçiler, yurtdışında teorik ve pratik muazzam bir hazırlığı tamamlamış, bilgili propagandacı, ajitatör ve örgütçülere kucak açacaktır.

Önümüzde zaman az. Avrupa'nın asıl klasik proleterleri arasında yer alan bizim göçmen işçilerimizin sıralarında çalışarak, ülkedeki alışılmış koşullar için deney biriktirmeye devam eden komünist, aynı zamanda bulunduğu ülkenin modern işçi sınıfına da yönelmelidir. Türkiye'yi teorik olarak analiz eden bilimadamı, sanatçı, aynı zamanda çağdaş kapitalizmi de analiz etmeye, bu dünyanın kültürünü kavramaya yönelmelidir. Türkiye'ye dönüş yolundaki hazırlık, herhalde böyledir.

Zordur bu görev. Binbir bahaneyle bir yana atılabilir. Her şey olabilir. Çünkü bu görev bizden iki kere komünist olmamızı gerektiriyor: Hem Türkiye'nin, hem de bulunduğumuz ülkenin komünisti olabilmek için, iki kat değil yüz kat daha fazla çalışmak gerekiyor. "Olağanüstü dönemler, olağanüstü kadrolar gerektiriyor."

* * *

Peki, bu "durgunluk"la bu olağanüstülük bağdaşıyor mu? Herhalde bu sorun, yurtdışındaki parti örgütlerinin yaptıkları tartışmanın başlıca sorusudur.

ESKİ NATO-YENİ POLİTİKA

● Aydın TURAN

Sol basında çıkan birçok yazıda TKP'nin NATO ile ilgili tutumu ele alınmaktadır. Bu yazıların hepsi de NATO'nun barışı tehdit etmesi, Türkiye'nin ulusal bağımsızlığını sınırlaması açısından, Türkiye'nin demokratikleşmesi, ekonomik gelişmesi karşısında engel oluşturması açısından zararlı olduğundan, Türkiye açısından NATO üyeliğinin yararlı tek bir yanı bulunmadığından hareket ediyorlar. Bunlar tümüyle TKP'nin paylaştığı görüşlerdir. Hatta tarihi gerçekleri inkar etmeyen herkes, bu görüşleri ilk kez TKP'nin ortaya attığını, hatta 1960'lara kadar bu görüşleri savunan tek partinin TKP olduğunu kabul eder. TKP'nin bu görüşlerinde değişen bir yan yoktur. TKP'nin propagandasında NATO'nun dünya barışı ve toplumsal ilerleme açısından, NATO üyeliğinin Türkiye açısından olumsuz sonuçlarının sergilenmesi önemli bir yer tutmaktadır. Emperyalizmin sosyalist topluluğa, halkların ulusal ve sosyal mücadelelerine karşı saldırı örgütü olan NATO'nun niteliği açısından TKP'nin görüşü değişmemekle birlikte NATO'ya karşı politikamızda değişen bir yan vardır. Bunu kavramakta zorluk çekildiğini saptadığımız için konuyu biraz açmaya çalışalım.

V.I.Lenin "Yeni ve canlı gerçeğin özgünlüğünü incelemek yerine, ezberlenmiş bir formülü yineleme" hatasına karşı komünistleri sık sık uyarmıştı. (Nisan Tezleri, s. 24, Sol Yayınları, 1975 Ankara).

Türkiye'nin NATO'ya girdiği ilk günden bu yana "NATO'dan çıkalım!" belgisini ileri süren TKP şimdi bu belginin yerine "NATO ve Varşova Paktı Örgütü aynı anda dağıtılsın!" belgisini ileri sürüyor. Burada dikkat edilmezse karıştırılan bir nokta bu belginin "NATO'da kalalım!" belgisiyle hiç bir ilişkisi olmadığıdır. Elbette bu belginin her iki blokun "özdeş" olduğu ve her ikisinin de "aynı şekilde" değerlendirildiği anlamına gelmediği açıktır. Hem her iki blokun oluşum tarihi hem de onların amaçları ve eylemleri böyle bir "özdeş"liği değil, iki blokun zıtlığını kanıtlamaktadır. Ama burada sözkonusu olan bu sınıfsal niteliğin incelenmesi değildir. NATO ve Varşova Paktı Örgütlerinin karşılıklı dağıtılmasına yönelik belgimiz, NATO'dan yalnızca bir ülkenin ayrılmasıyla da sınırlı değil, NATO'nun tümüyle ortadan kaldırılmasını içeren bir belgidir. Bu nedenle "NATO'dan çıkalım" belgisinden daha ileridir. Bu belgi aynı zamanda daha gerçekçidir. Çünkü Türkiye'nin NATO'dan çıkmasına yetecek politik bir güçler oranı henüz daha oluşmadan da NATO ve Varşova Paktı Örgütleri'nin karşılıklı dağıtılmasını onaylamaya yeterli bir güçler oranı oluşabilir.

Kuşkusuz yalnız Türkiye'de bu tür bir güç birikiminin varolması yeterli değildir. Ama aynı şekilde her NATO ülkesinde böyle bir istem çevresinde NATO'dan çıkma istemine göre daha kolaylıkla çok geniş bir güç birikiminin sağlanabileceği gösterilebilir. Bu istem zaten Varşova Paktı Örgütü'nün kuruluşundan beri temel bir ilkesi ve güncel belgisidir. O halde dünya çapında bu enternasyonal istemin politik güçleri, tek tek her bir ülkede NATO'dan çıkmak isteminin ulusal güçlerinin oluşmasından daha kolay bir araya gelebilir.

Öte yandan NATO'dan çıkmak için bazen devrimci bir durumun oluşması, hatta devrimin gerçekleşmesi bile yetmemektedir. 1974'de Portekiz'in durumunu hatırlayalım. Nisan devrimi gerçekleştirilmiş, ancak NATO'dan çıkılamamıştır. Ama bu durumda NATO'nun bazı kritik toplantılara Portekiz'in katılmasını yasaklaması da ilginçtir. Kuşkusuz NATO'nun askeri kanadından çekilmek için politik güçler oranında, NATO'dan çıkmak için gerekli olduğundan daha az bir değişiklik gerekir. Örneğin bir Fransa'da, ya da bir Yunanistan'da (bir süre için) milliyetçi hükümetler bunu başarabilmiştir. Hele NATO çerçevesi içinde ulusal çıkarları kollayan bir politikanın kimi istemleri güçler oranında daha da az bir değişiklikle gerçekleştirilebilir.

NATO içinde ulusal çıkarları kollayan bir politikanın örnekleri neler olabilir? Bu kapsamda topraklarımızdaki Amerikan nükleer silahlarının kaldırılmasını ve hiç bir yeni yığınsal kırım silahının yerleştirilmemesini, NATO'nun eylem alanının resmen ya da fiilen Yakın ve Orta Doğu'ya yayılmamasını, 6. Filo'nun nükleer silah taşıyan gemilerine her türlü liman ikmalinin kesilmesini, Balkanlar ve Doğu Akdeniz'de nükleer ve kimyasal silahlardan arındırılmış bölgeler oluşturulmasını, Türkiye'nin ABD çevik kuvvetlerine bölgemize yönelik hiç bir askeri operasyonda destek olmamasını, SİA anlaşmasının iptali ve ABD üslerinin kaldırılması perspektifiyle görüşmelerin başlatılmasını, Türkiye'nin SDI programına hiç bir şekilde katılmamasını v.b. sayabiliriz. NATO çerçevesinde ulusal çıkarlarımızı savunan bu istemler Türkiye'nin NATO askeri kanadından çekilmesine ya da NATO ve Varşova Paktı Örgütü'nün aynı anda dağıtılmasına kadar genişletilebilir.

Burada geçerken değineceğimiz bir nokta da, NATO içinde bütün üyelerin eşit durumda olmadığı, tersine ABD'nin NATO'nun "baş patronu" olduğu, Türkiye ve daha bir dizi ülkenin ise "küçük ortak" konumunda bulunduğudur. Türkiye NATO'nun hiyerarşik yapısının alt basamaklarında yer alan, askeri olarak da ABD'ye bağımlı bir ülkedir. Bu nedenle NATO'ya karşı yönelik istemler ABD emperyalizmine karşı doğrultuda istemler oldukları ölçüde fiilen bir anlam taşırlar. (Yoksa Norveç'e, Hollanda veya Yunanistan'a karşı değil) TKP'nin formülasyonlarında genel olarak NATO'dan söz etmekten çok NATO'ya egemen güçlerden (ABD, FAC, İngiltere'nin militarist güçleri) sözedilmesinin anlamı budur.

Buraya kadar NATO ve Varşova Paktı Örgütü'nün karşılıklı dağıtılması isteminin, NATO'da kalmayı istemek, yani NATO'nun kalmasını istemek değil, onun tam tersi anlama geldiğini gösterdik. Bunun NATO'dan çıkmayı istemekten hem daha ileri hem daha gerçekçi olduğu-

Arkası 16. sayfada

BİR SORU, BİR YANIT

Kapitalizmi sosyal bir devrim olmaksızın ortadan kaldırmak mümkün müdür? Bu soruya reformistler "evet", komünistler "hayır" diye yanıt veriyor. Bu tartışma çoktan beri hem teorik, hem de bir dizi ülkedeki uygulamalarla pratik olarak çözüme kavuşmuştur.

Sosyal bir devrim olmaksızın ortadan kalkmayacak olan kapitalizmin bir biçimden, diğer biçime (burada söz konusu olan daha üst biçimden, örneğin tekelci kapitalizmden, daha alt biçime, serbest rekabetçi kapitalizme dönüşme değildir.) dönüşmesi olanaklı mıdır? Onun egemenlik biçimi, sömürü biçimi, uluslararası sermayeyle ilişki biçimi **"proleteryanın işine yarar"** şekilde dönüştürülebilir mi? Sosyal bir devrim yapılmadan önce, **kapitalist gelişme içinde,** onun çerçevesi içinde, böyle bir alternatif ortaya atılabilir mi? Reformizm bu mudur, yoksa kapitalizmi sosyal devrim olmadan adım adım sosyalizme doğru evrimleştirmek midir?

Bu karmaşık soruyu, okuyucularımızın, Lenin'in 3 Ocak 1911 yılında Gorki'ye yazdığı mektuptan yaptığımız aşağıdaki aktarmayı okuduktan sonra yanıtlayabileceğine inanıyoruz. Bizim yaklaşımımız, böyle bir alternatifin olanaklı olduğudur. Ve bunun reformizmle uzak yakın ilişkisi olmadığıdır.

Maksim Gorki'ye Mektup'tan

3 Ocak 1911

Sosyal-Demokrasinin uluslararası politikasındaki Don Kişotluk konusunda yanıldığını sanıyorum. Revizyonistler öteden beri sömürge siyasetinin ilerici bir siyaset olduğunu, kapitalizmi yaygınlaştırdığını, dolayısıyla "onu aç gözlülük ve zalimlikle suçlamanın" anlamsız olduğunu, çünkü, "bu nitelikler olmaksızın" kapitalizmin "ayağına köstek vurulacağını" söylerler.

Eğer Sosyal-Demokratlar işçilere, kapitalizmin gelişmesinden ayrı olarak, kapitalizmin gelişmesinden geçmeyen bir kurtuluş olabileceğini söyleselerdi, bu Don Kişotluk ve zevzeklik olurdu. Ama biz bunu söylemiyoruz. Bizim dediğimiz şu: sermaye sizi yutuyor, İranlıları yutacak, herkesi yutacak ve siz onu alaşağı edene kadar yutmakta devam edecek. Gerçek budur. Şunu da eklemeyi unutmuyoruz: Sermayeye karşı zafer kazanmanın tek teminatı kapitalizmin gelişmesidir.

Marksistler tröstleri yasaklamak, ticareti kısıtlamak, vs. gibi hiç bir gerici **tedbiri** savunmazlar. Lakin **herkese hakkını vermek gerek.** Bırak Komyakov ve yandaşları İran'da demiryolu yapsınlar, bırak Liyakov'ları yollasınlar oraya; Marksistlerin işi işçilerin gözünü açmak, işçileri aydınlatmaktır. Sermaye yutuyor, boğuyor, boğarak öldürüyor, direnin.

Proletaryayı **örgütleyerek,** proleteryanın mücadele özgürlüğünü savunarak sömürge siyasetine ve milletlerarası yağmaya **direnmek** kapitalizmin gelişmesini **geciktirmez, hızlandırır**; çünkü bu kapitalizmi daha medeni, teknik bakımdan daha ileri yöntemleri kullanmaya zorlar. Kapitalizmden kapitalizme fark vardır. Oktobristlerin ve Kara - Yüzlerin kapitalizmi vardır, Narodnik ("gerçekçi, demokratik", "faaliyet" dolu) kapitalizm vardır. Biz kapitalizmin "aç gözlülüğünü ve zalimliği" ni işçilerin gözü önüne ne kadar çok serersek, birinci tür kapitalizmin ayakta kalması o kadar güç olur ve kapitalizm o kadar ikinci tür kapitalizme dönüşmek zorunda kalır. Bu da tam bizim proletaryanın işine yarar...

Toplu Eserler
Cilt, 34, s: 438-39

PARTİ ÇALIŞMALARININ HIZLANDIRILMASI İÇİN PARTİ İÇİ TARTIŞMA

İleri Parti Örgütü 10.8.1987 tarihinde gerçekleştirilen tartışmadan:

Toplantının gündemi:
PB genelgesi ışığında parti faaliyetini hızlandırmanın sorunları üzerine tartışma ve sonuçlar çıkartma.

Toplantıyı yöneten:
Yoldaşlar, PB'nun Genişletilmiş Toplantısını daha önceki birim toplantımızda gündeme getirmiştik. Bugün ise parti faaliyetimizi olumsuz yönde etkileyen sorunlar üzerinde tartışacak, sonuçlar çıkartacağız. Yapacağımız tartışma, partimizin politikası ile günlük pratik faaliyetlerimiz arasındaki çelişkiyi çözmeye hizmet etmelidir. Bu tartışmamız, yeni politik çizginin kavranabilmesi, onun gereklerini yerine getirebilmesi için öne konan hedeflere ulaşacak hız ve aktiviteye bizi yaklaştırırsa amacına ulaşmış olacaktır. Toplantıyı açıyorum.

Yoldaş E.:
Genişletilmiş toplantı sonuçları ve PB genelgesi pratik faaliyetlerimizde bir durgunluk olduğunu saptıyor. Parti faaliyetinin asıl anlamı olan politikayı yaşama geçirmek için her alandaki çalışmalarımızın iyileştirilmesi ve hızlandırılması gerektiğine inanıyorum. Ancak soruna genel ve soyut yanaşamayız. Kendi alanımıza bakmalıyız. Politikayı faaliyet yürüttüğümüz bu alanda nasıl yaşama geçireceğimiz üzerinde yoğunlaşmalıyız.

DURGUNLUK HİÇ İŞ YAPMAMAK DEĞİL

Ben durgunluktan hiçbir iş yapmadığımızı anlamıyorum. Her birimiz çalışmaktayız. Benim kafamda parti politikamız da açıktır. Ama bölgedeki göçmen potansiyelini ve birikmiş sorunlarını düşündüğümüzde etki alanımızın istenilen düzeyde olmadığı ortaya çıkıyor. Üzerinde durmamız gereken asıl şey, sık sık vurguladığımız halde, eski tarz çalışmadan ve sekter yaklaşımlardan kurtulamayışımızdır. Bu konuda da attığımız adımlar yok değil. Dışımızdaki sempatizan ve dostlara da özen gösterip, düşüncelerine sık sık başvuruyoruz. Yeni tarz çalışma, barış ve demokrasi için mücadelede herkesle birlikte hareket edebilmek, barıştan ve demokrasiden yana olanların düşüncelerine dikkat etmekse eğer, biz buna dikkat ediyoruz ama çabamız yeterli değil.

ATILIM'A ULAŞAN TARTIŞMA VE MEKTUPLARIN LİSTESİ:

FAC Maden Parti Örgütü tartışma tutanağı
FAC'den 5 kişilik Parti Örgütü'nün tartışma tutanağı
FAC'den ABC Örgütü tartışma tutanağı
FAC Çelik Parti Örgütü tartışma tutanağı
FAC Çelik Parti Örgütü'nden K yoldaşın mektubu
FAC İleri Parti Örgütü'nün tartışma tutanağı

VERİMSİZLİĞİN NEDENLERİ

Yoldaş Ü.:
Verimsizliğin nedenleri bence şunlardır: Yeni politikayı yaşama geçirmedeki yöntemlerimiz tamamen eski yöntemlerdi. Sadece gençlik alanında özgün bir çalışma başlatabildik. Diğer alanlardaki çalışmaları ise inatla yığın örgütü üzerinden götürmeyi sürdürdük. Bu durum bazan partinin yığın örgütünün gerisinde kalmasını getirdi. Öyle ki, yığın örgütlerinde belli bir çalışma üzerine karar alındıktan sonra partinin gündemine gelmeye başladı.

MEMUR ZİHNİYETİ

Diğer bir sorun memur zihniyetiyle çalışmamızdır. Belirli konulardaki çalışmaları ancak genelge geldikten sonra gündeme getirdik. Bu durumda da çalışmayı kendi koşullarımıza uygun somutlama ve bağlayıcı kararlar alma çabamız eksik kaldı. Saatlerce tartıştıktan sonra hiçbir karar alamadığımız zamanlar oldu. Bu aslında yöneticilik açısından büyük bir eksikliktir. Bence, E. yoldaşın söylediğinin aksine bizim politikamız kafamızda açık değildir. Eğer bir yoldaş içinde bulunduğu yığın örgütünde nasıl çalışılacağını bilmiyor, kendisini ve yığın örgütünü illegalize ediyorsa, bunun başka izahı olamaz. Ayrıca biz parti politikamızı, birçok işi birlikte yürüttüğümüz partinin yakın sempatizanlarına da kavratamıyoruz. Bu dostlarımıza yeterli vakit ayırmıyor, gerekli titizliği göstermiyoruz. Sonra da onları parti faaliyetine çekmede güçlüklerle karşılaşıyor ve tembellikle suçluyoruz. Oysa yapılacak çalışmaları bu dostlarımızla birlikte planlayabilir, enerjilerini faaliyete daha aktif katabiliriz.

Yoldaş E.:
Yeni tarz çalışma anlayışı, politik görevlerin çözümünde en geniş barış ve demokrasi güçleriyle birlikte hareket edebilmek demektir. Bu anlayış aynı zamanda örgütsel alandaki çalışmalarımızın yükseltilmesini ve etkin bir parti faaliyetini zorunlu kılıyor.

Yoldaş Ü.:
Eski tarz çalışma anlayışının yolaçtığı eksiklikleri ajitasyon ve propaganda alanındaki çalışmalarımızda da görebiliriz. Parti birimimizin bu alandan sorumlu bir üyesi yok. Böyle olunca, genel parti politikasını bölgede nasıl somutlayacağımızı ve çevremizdekilere nasıl götüreceğimizin hesabını yapamıyoruz. Biz ayrıca basın yayın alanındaki sorumluluğu da yayınların alınıp dağıtılması gibi görmekteyiz. Oysa, parti faaliyetinin can damarı olarak değerlendirdiğimiz ideolojik çalışmalar ve ajitasyon-propaganda çalışmaları çok yönlü ve gerçekten uzmanca yürütülmelidir.

Yönetici:
Yoldaşlar, buraya kadar söylenenler parti yaşamımızı ilgilendiren gerçekten önemli sorunlarımız olduğunu gösteriyor. Bir sıralayacak olursak, şu sorunlarla karşı karşıyayız:

1. Yeni tarz çalışma anlayışının tanımlanması ve faaliyetimizde eski olan ne varsa dışlanması.
2. Partinin yığın örgütlerinde çalışma anlayışı geliştirilmeli ve uygulanmalıdır.
3. Parti birimlerinin yapısını iyileştirmeli ve sempatizanlarla çalışmalarımızı sistemleştirmeliyiz.
4. Genel parti faaliyetinde ideolojik çalışmalarımıza hız vermeli, politik hedeflerimizin yığınlara benimsetilmesindeki yöntemlerimizi geliştirmeliyiz.

Yeni tarz çalışma anlayışı üzerinde durmamız gerekmektedir. Ben bunun tam olarak anlaşıldığı kanısında değilim. Eski olan neydi ve yeni nasıl olmalıdır? Buna açıklık kazandırmalıyız. Partimizin geliştirdiği yeni politik strateji elbette yeni güçleri dikkate alarak yaşama geçirilmelidir. Birlik önemli bir faktör yani. Ama sadece yeni olan bu mu? Günlük pratik faaliyetlerimiz şöyle bir hat izlemelidir. Attığımız her adım ileriye dönük, hedefleri belli ve politik görevlerimizle bağlı olmalıdır. Bu faaliyet ayrıntılı bir plan üzerine oturmalıdır.

Yoldaş Ü.:
Sempatizanlarla ilişkilerimizi irdelemeden geçemeyiz. Ben kişi olarak sürekli yayın ilettiğim, dolayısıyla da partiyle bağını kurduğum yandaşlarımızla vakit ayırıp da konuşamıyor, çeşitli işler planlayamıyorum. Hatta parti politikasının bu arkadaşlar tarafından nasıl algılandığı konusunda da bilgim yok.

Böyle olunca giderek arkadaşlar yayın almamaya bile başlıyorlar.

Yoldaş E.:
Bu konuda haklısın. Ben sistematık ilişki kurduğum ve ilgilendiğim iki aileyle birlikte, parti grubu gibi disiplinli çalışan bir komite oluşturdum. Yaptığımız çalışmalar da oldukça verimlidir. Bu dostlarımız partiye maddi, manevi her türlü katkıyı göstermektedirler.

Çelik Parti Örgütü'nün tartışma toplantısından 11.8.1987

Toplantıya üç yoldaş katıldı. Yoldaşlardan biri izinde olduğundan, tartışmanın izin dönüşü kendisiyle yapılması kararlaştırıldı.

Yöneten:
Yoldaşlar, MO'mız Atılım'ın Temmuz sayıları ve PB'muzun genelgesi üzerinde çalıştık. Parti içi tartışmanın nedeni ve amaçları açık olmalı. En iyi sonuçları almak için toplantıyı açıyorum.

R.Yoldaş:
Partinin genel durumu üzerine bilgilerimizi sınırlı olduğu için ancak kendi durumumuz ve alanımız üzerine konuşabileceğiz. Fakat görünen o ki, partimizin genelde güçlü eylemler koyduğu yok. Yığın örgütleri ve daha değişik alanlardaki canlılık 70'li yıllardaki gibi değil. O zamanlar çok daha aktifdik. Oysa geçenlerde Türkeş'in F.Almanya'ya gelişini bile merkezi bir eylemle protesto edemedik. Demek ki, yeterince çalışamıyoruz.

K. Yoldaş:
Durgunluk partinin içinde bulunduğu objektif durum gözönünde bulundurulmadan tarif edilemez. Partimiz 12 Eylül'den bu yana bir gelişme çizgisi gösterdi. Bunu toparlama ve yeni bir politik strateji üretme şeklinde ortaya koyabiliriz. Doğru bir politika olmazsa yapılacak eylemler gösterişten öteye gidemez. Demek ki en başta bu gerekli. Dolayısıyla biz, bugün politikanın yaşama geçirilmesi döneminin durgunluğunu yaşıyoruz. Bu belirli ölçüde politikamızı henüz özümseyemememizden de kaynaklanıyor.

Örneğin F.Almanya'da neden faaliyetlerimizde bir durgunluk var? B.Avrupa'daki politik faaliyetlerimize ilişkin tezlerimizi bile henüz sonuçlandıramadık. Peki hangi somut hedeflere yönelik çalışma yapacağımızı nereden çıkartacağız. Bence buradaki durgunluğun temel nedenlerinden biri budur.

İNİSYATİF İÇİN CESARET

R. Yoldaş:
Ben yeni çalışma tarzından, yığın örgütleri alanındaki çalışmalarımızı değiştirmeyi ve yeni yeni alanlara girebilmeyi anlıyorum. Burada iş gelip gene bize dayanıyor. Ne var ki, bizim eksikliğimiz her zaman parti yönetiminden reçete beklemek oldu. Neyi nasıl yapacağımızı bilemiyorduk. Parti yöneticilerimiz ise bize, "siz komünistsiniz, bunları bilmelisiniz. Bu işlerin reçetesi yoktur", diyordu. Bir taraftan yardım yok, diğer taraftan elimizdeki silahı kullanabilecek yürek de yoksa o zaman işler çatallaşıyor.

DİSİPLİN ADINA

K. Yoldaş:
Ayrıca tartışma sürecinde parti içi demokrasiyi geliştirmeyi de hedeflemeliyiz. Bu konuda az mı sorunla karşılaştık. Parti içinde "disiplin" adına sorunlarımızı rahatlıkla tartışamıyorduk. Örneğin sen bile az önce sekreterini eleştiremediğini, soracağını soramadığını belirttin.

R. Yoldaş:
Geçmiş çalışmalara baktığımızda, örneğin dayanışma eylemlerinde kahvelere, mahallelere girmediğimiz yer kalmamıştı. Oldukça etkin dayanışma sağlıyorduk. Bu dayanışmaya çektiğimiz insanlar hâlâ etrafımızdalar. Ama onlar üzerinde öylesi izlenim bıraktık ki, sürekli olarak isteyen, özveri bekleyen, dayanışmaya çağıran insanlar durumuna geldik. Bunun dışında onları ziyaret edip, sorunları nedir, bizden bekledikleri nedir ilgilenmedik. Bunlarla insani ilişkilere geçemeyince bağlarımız zayıfladı. Giderek bizi kovacak duruma geldiler. Diğer taraftan kullandığımız yöntemler de ilginçti. Normal bir bildiriyi bile, gecenin karanlığında posta kutularına sıkıştırıyorduk. Bu insanları ziyaret etmeye vakit ayırmayan bizler, bir hafta boyunca geceli gündüzlü parti yayınlarını posta kutularına doldurmak için zaman ayırıyorduk. Oysa pasaport harçları kampanyası gösterdi ki, biz bu insanlara yüz yüze gelerek de partinin çeşitli konulardaki görüşlerini anlatabilirmişiz. Yeter ki, insanların sorunlarıyla ilgilenebilelim. Ama bu olumlu deneyi de geliştiremedik.

Ayrıca PB genelgesi diğer sol güçlerle ilişkilerimizde de yeni bir yanaşım getiriyor. Onları sadece kendi eylemimize çağırmak değil, onların eylemlerine destek vermemizi istiyor. Bence bu çok doğru bir tavır ama bugün varolan sol örgütlerin bunu ciddiye alacaklarını sanmıyorum. O halde biz politik olmayan insanlara daha çok ağırlık vermemiz gerekir diye düşünüyorum.

Yöneten:
Peki ama burada bizim binlerce yurttaşımız yaşıyor. Biz sol örgütlerin gücünü dikkate almazsak, kendi gücümüzle onları nasıl etkileyeceğiz? Hem o veya bu ölçüde bu örgütlerin de bir etki alanı var. Gücü birleştirmeyle ortak mücadeleye daha çok katkıda bulunmuş olmaz mıyız?

R. Yoldaş:
Elbette daha iyi olur. Ama ben onların bizim gibi düşünmediklerini sanıyorum. Bizi anlamıyorlar. Sol Birlik çerçevesinde bile baktığımızda yıllardır 6 örgütüz, 7 olamıyoruz. Diğerleriyle ise daha biraraya bile gelemiyoruz. Birlik istemek iyidir ama iş de yapılabilmelidir.

HER ŞEYİ YAPTIK MI?

Yöneten:
Peki yoldaş soruyu bir de şu şekilde soralım. Biz KP olarak devrimci sol güçlerle aramızdaki diyalog ve işbirliğini geliştirme yönünde üzerimize düşeni tümüyle yapmış sayılır mıyız? Bütün olanaklarımızı kullandık mı?

R. Yoldaş:
Elbette herşeyi yapmış değiliz. Yapacağımız daha çok şeyler var.

Yöneten:
Yoldaşlar, tartışmalarımızın çok önemli sonuçlar ortaya çıkartacağı daha şimdiden görülüyor. Yeni çalışma ve düşünce tarzı üzerinde daha kapsamlı durmalıyız. Bugüne kadarki çalışmalarımızı irdeleyelim. Bana öyle geliyor ki, bugüne kadar komünistler olarak hep edilgen durumdaydık. Yani R. yoldaşın dediği gibi, bir anlamda hep siperde kaldık. Egemen güçler politika yapıyor ve biz bu politika karşısında ya tavır belirlemek ya da kendimizi savunmak durumunda kalıyoruz. Oysa biz, politik yaşamı büyük ölçüde etkileyebilmeliyiz.

Politik görevlerimizle bağlı her çalışma, somut bir plan üzerine oturmalı. Bundan önce olmayan buydu ve eski olan da budur. Böylece reçete dediğiniz şey zorunlu olarak bekleniyor. Yöneticiye bakıyorsun. Kimse bir şey söylemiyorsa sen de bekliyorsun. Düşünmüyorsun. Ardında düşünsel faaliyet olmayan işler giderek güdükleşiyor. Oysa hepimiz biliyoruz ki, komünist sürekli düşünen, fikir üreten, bunu bizzat yaşama geçiren, pratik deney elde eden, bu deneyle partiyi sarsan ve genele maleden kişidir. Bu konularda hep eksiğimiz oldu. Biz elbette partinin genel yön belirlemesine ihtiyaç duyarız ve bu belirleniyor. Ama bir kez yön belirlendimi, bunu renklendirme, zenginleştirme, somutlama bizim işimizdir.

Diğer taraftan yoldaşlar, yenilik, eleştirmektir, tartışmaktır, bu tartışma üzerinden doğru fikirler üretmek ve bunları kararlılıkla yaşama geçirmektir. Bu planlı, ileriye dönük, enerjik bir parti faaliyetini zorunlu kılıyor. Yeniliğe ilk önce kendimizden başlamalıyız. 5. Kongre'den bu yana gelişen parti stratejisiyle birlikte tek tek her birimizde nasıl değişiklikler olduğunun muhasebesini yapmalıyız. Biz geçmişteki coşkulu, aktif, enerjik eylemlerimizi unutalım demiyoruz. Buna bugün çok daha

Arkası 11. sayfada

HALKIN DOĞRUDAN KATILDIĞI PLENUM

Sovyet halkının sıradan Sovyet yurttaşlarının sıcak ilginin, dostluğun ve güvenin bir işareti olarak Mihail Sergeyeviç diye söz ettikleri SBKP MK Genel Sekreteri M.S. Gorbaçov, Haziran plenumundan sonra kitle iletişim araçları ve sanatçı örgütlerinin sorumlularıyla yaptığı toplantıda, basında çıkan çeşitli **röportajları** ve **en çok da mektupları** ilgiyle izlediğini belirtti.

Sovyet önderinin bu sözleri, yenilenme sürecinin, perestroykanın temel dayanağının halk, halkın artan ilgisi, desteği, gerçek ve sürekli gelişen ihtiyaçlara dayanan talepleri olduğunu kanıtlıyor. Sovyet önderinin özellikle dikkat çektiği nokta budur. Bu temel fikir Haziran plenumunun da temel fikriydi.

Mihail Gorbaçov Haziran Plenumunda sunduğu Politik Büro Raporunda konuları ele alırken, yenilenme sürecinin sorunlarına değinirken, bu süreci derinlemesine tahlil ederken halktan gelen, sorunlara cesaretle eğilen ve tehlikelere açık yüreklilikle dikkati çeken mektuplara başvurdu. Politik Büro Raporu halkın taleplerinin açık ve sade bir dille plenum kürsüsünden yansımasıydı denilebilir. Haziran Plenumunun halkın doğrudan konuştuğu, taleplerini doğrudan yansıttığı bir plenum olarak tanımlanması bu nedenle yanlış olmayacaktır.

Gorbaçov raporda mektuplardan bir çok kez söz etti. Ama aynı zamanda sorunları ortaya sererken, tehlike ve güçlüklere zorluklara işaret ederken de doğrudan onlara dayandı. Örneğin şöyle dedi: "Parti yığınların etkinliğini uyandırdı ve bizim görevimiz bu enerjiyi söndürmemek, onu geliştirip tüm boyutlarıyla açmaktır. Bunu özellikle perestroykanın yazgısı hakkında emekçiler kaygı duyduğu için vurgulamalıyız. İnsanlar bize yarı yolda kalmamayı değişikliklerin yolunda ilerlemeyi tavsiye ediyorlar. Hatta diyebilirim ki bunu bizden talep ediyorlar. Kısa bir zaman önce Baykonura yaptığım bir gezide, Leninsky kenti emekçileri ile bir karşılaşma sırasında, perestorykanın oraya ne zaman geleceği soruldu. Onlara cumhuriyetin ve yörenin yöneticilerinin karşılaşmada hazır bulunduklarını, bu konuşmamızı işittiklerini, neden böyle bir soru sorulduğu konusunda düşünmeleri ve kendileri için gerekli dersleri çıkarmaları gerektiği cevabını verdim"

Atılım'ın bu sayısında yer alan "Pravdaya gönderilmiş mektupların asıl olarak vurguladığı perestroykanın bugünkü durumudur. Her şeyden önce bilinmesi gereken perestroykanın devrimci bir süreç olduğu bu sürecin çelişkilerle zorluklarla dolu olduğudur. Mektuplar hem bu zorlukları yansıtıyor hem de zorlukları yenmenin yolunu gösteriyor. Perestroyka sürecinin gelişimi konusunda M.S.Gorbaçov Haziran Plenumunda şunları söyledi: "Parti yığınların etkinliğini uyandırdı ve bizim görevimiz bu enerjiyi söndürmemek, onu geliştirip tüm boyutuyla açmaktır. Bunu özellikle perestroykanın yazgısı hakkında emekçiler kaygı duyduğu için vurgulamalıyız. İnsanlar bize yarı yolda kalmamayı değişikliklerin yolunda ilerlemeyi tavsiye ediyorlar. Hatta diyebilirim ki, bunu bizden talep ediyorlar. Kısa bir zaman önce Baykonura yaptığım bir gezide Leninski kenti emekçileri ile bir karşılaşma sırasında, perestroykanın oraya ne zaman geleceği soruldu. Onlara cumhuriyetin ve yörenin yöneticilerinin karşılaşmada hazır bulunduklarını, bu konuşmamızı işittiklerini, neden böyle bir soru sorulduğu konusunda düşünmeleri ve kendileri için gerekli dersleri çıkarmaları gerektiği cevabını verdim."

Bu sayımızda yer verdiğimiz mektuplardan bir tanesinde Moskova'dan G.Karpaçeva "Hayat daha ilginç olmaya başladı" diyor. "Ülke meselelerine katkıda bulunma duygusu giderek gelişiyor ve bizim olup bitenlere karşı kayıtsız kalmamıza izin vermiyor." M.S.Gorbaçov'un Haziran Plenumunda sunduğu raporda da bu temel fikir ağırlıkla ve mektup sahibinin sade ve açık dili ve anlatımıyla vurgulanmıştı: "Sanırım ki, perestroykanın tabanda da şimdi yeni yeni gerçekleşmeye başladığı ama her yerde ve aynı ölçüde bu sürecin yürümediği konusunda benimle aynı görüşü paylaşırsınız. Daha pek çok yerde ataletin ve girişim eksikliğinin egemen olduğu dokunulmaz bölgeler var. Bütün bunlar görmezlikten gelmeye hakkımız olmayan gerçeklerdir. Yine bunlara dikkat çevirmemeye ve partili bir değerlendirmeye tabi tutmamaya hakkımız yoktur.

Perestroyka gerçekleştiği ölçüde toplum yaşamının her yönünün de demokratikleşmesi süreci de derinleşiyor. Ve artık gözümüzü kapayamayacağımız ve kapamamamız gereken yeni olgular ortaya çıkıyor. **İnsanlarımız artık kendi çıkarları ile ilgili sorunların herhangi birisi tarafından, bilgileri dışında çözülmesine razı olmak istemiyorlar. Çoğu yerde bu gergin durumlara yol açıyor.** (abc) Bu ne anlama geliyor. Bunun anlamı bazı yerel parti devlet ekonomi örgütlerinin ve bir kısım merkezi ve yerel yöneticilerimizin daha hâlâ genişleyen demokrasi koşullarında çalışmayı öğrenememiş olduklarını gösteriyor. Bu öğrenme süreci geleceğe ertelenemez. Bugünden kararlı bir şekilde öğrenmek zorundayız. Parti komite ve örgütleri ve devlet iktidarının örgütleri parmaklarını sürekli olarak kamuoyunun nabzında tutmalılar, kararları ve atacakları adımları daha kesinleştirmeden önce halkla tartışıp görüşmelidirler. Halkımız politik ve pratik olarak demokratikleşmeden yanadır.

Politik örgütsel ve ideolojik çalışmada yeni yöntemler öğrenmeye çalışılmıyor. Açıklık kimilerine zor geliyor. Eleştiri gazete yazıları bazılarının hoşuna gitmiyor. Kimileri yalnızca kendi görüşlerinin "hatasız" olduğuna kendilerini alıştırmış bulunuyorlar. Bütün bunlara günümüzde pek seyrek olmayarak rastlıyoruz. Bu görünüş biçimlerinin kökenlerine inelim. Toplumun kendilerini açıkça kontrol etmesinden korkanlar demokratikleşmeden hoşnut olmuyorlar.

Şunu çok iyi biliyorlar: Yönetime karşı bahane bulmak olanaklıdır, ama halkın önünde sorumluluklarının gereğini yerine getirmek zorundadırlar. Demokrasi her şeyi yerli yerine yerleştirmektedir. Kimin ne olduğu ve neye yetenekli olduğu ortaya çıkmaktadır."

Sovyetler Birliği'nde perestroyka-glasnost süreci böylesine bir canlılık içinde gelişiyor. Zorluklar artık canlanmış olan halkın ilgisi duyarlılığı ve geri döndürülemez istemlerine uygun olarak yenilecektir.

Şimdi Sovyetler Birliği'nde egemen olan görüş daha fazla sosyalizm daha fazla demokrasidir.

Sosyalizm dünyasında sosyalizm ve demokrasiyi geliştirme savaşı canlılık içinde gelişirken kapitalist dünyada bu gelişmeyi kavramanın ondan dersler çıkarmanın kuşkusuz bazı güçlükleri var. Bu güçlüklerden en başta sayılması gerekeni emperyalist merkezlerin ilk şaşkınlıktan sonra konuyu saptırma, yerine göre tutum takınma ve uluslararası planda Sovyet önderliğine Sovyet halkına duyulan güveni baltalamaya çalışmak olduğu belli bir şeydir. Şimdi perestroykanın pek çok saptırılmış anlatımı Batı basınının dilindedir. Ama bu yenilmesi pek de zor olmayan bir engeldir. Asıl olarak kapitalist dünya Sovyet toplumunda olanı derinlemesine kavramakta güçlük çekiyorsa, bunun temel nedeni kapitalist ülkelerdeki demokrasilerde var olan ve sömürü ortadan kaldırılmadıkça düzeltilemeyecek olan aksaklıklar, bozukluklar, derin boşluklardır. Kapitalist dünyada yönetici çevrelerin, egemen güçlerin perestroyka ve glasnostu çarpıtma çabaları Batı demokrasisindeki bu gediklerin üstünü örtme çabasından başka bir şey değildir.

Gerçekten de kapitalizm dünyasında şimdi Sovyetler Birliği'nde gelişen süreçleri halkın anlamasında temel engel yılların pekiştirdiği ve keyfe göre kullanılan iletişim araçlarıyla sürekli beslenen, yanlış kavramlar üzerine bina edilmiş kavrayış tarzıdır.

Bu nasıl yenilebilir. Kapitalist dünyada, bu arada örneğin bizim ülkemizde gerçeğin tam olarak kavranması nasıl sağlanabilir?

Burada güvenilecek olan, emekçilerin egemen güçlerin bütün çabasına karşın yokedilememiş olan uluslararası dili, ulusu ne olursa olsun sorunlara yaklaşım tarzlarındaki ortaklıklarıdır. Sovyet emekçilerinin söylediklerini Türkiye'de emekçiler anlamakta güçlük çekmezler.

Bu nedenle de sorun Sovyetler'de olup bitenleri, perestroykayı, glasnostu doğrudan Türkiye halkına emekçilerine yansıtabilmektedir. Bilgi eksikliğini giderme görevi komünistlerin ilericilerin üzerindedir.

Komünistler, ilericiler perestroykayı, glasnostu, yani yenilenmeyi ve açıklığı ancak kendi içlerine sindirerek, yaşayarak doğruca aktarabilirler.

Bu "haber" öylesine sevinçli, öylesine insanı değiştiren ve yenileyen bir "haber"dir ki, postacı bu mektubu açıp okumalı ve ışıltısını yüzünde yansıtarak sahibine götürmelidir.

Atılım'ın bu sayısında yayınladığımız mektuplar işte bu türden haberleri Sovyet insanlarının Mihail Sergeyeviç'e gönderdikleri belki acı, üzücü, ama o ölçüde sevinçli, kararlılık, ışık, gelecek yansıtan yalnız Sovyet insanlarını değil bizleri de yakından ilgilendiren haberleri içlerinde taşıyorlar.

Bu mektuplar yenilenmeye karşı direnenlerle mücadele istiyor.

SBKP MK'ne, M.Gorbaçov'a yazılan mektuplardan

(Pravda gazetesinde yayınlanmıştır.)

M.Fyodorov, (Şarlık-Orenburg yöresi)
Ben perestroykanın son derecede kesin savunucusuyum. Daha 1969'larda komünistlere iç politikamızda yanlışlar yapıldığını söylemiştim. Bu nedenle bir parti toplantısında eleştirildim. 1983'de yeniden toplumumuzdaki durgunluk belirtilerini onaylamadığımı söyledim. Yöre yöneticilerinden birisi beni KGB ile tehdit etti. 27. SBKP Kongresinden sonra bu yönetici kendini güya haklı çıkartmak amacıyla bana "ne yapayım ben Lenin değilim ki ileriyi görebileyim" deyiverdi.

A.Smitski, (Kiev)
Perestroyka neden bir çok fabrikada ve işletmede sözde kalıyor? Bu kuruluşları yöneten müdürler şimdi moda olan sloganların arkasında saklanmış bekliyorlar. Onlar kimin peşinden gitmenin daha iyi olacağını kestirmeye çalışıyorlar. Bunlar için önemli olan hata yapmamak ve kendisi için biçilmiş kumaşın dışına çıkmamak. Bu kişilerin yönettiği kollektifler değerli zamanları kaybedecekler ve yol ayrımlarında bocalayacaklardır; çünkü eski biçimlerden çıktıktan sonra ekonomik yönetimin yeni biçimlerine geçmeyi başaramayacaklardır. Bu durumda en büyük kötülük himayecilikten geliyor. Ve onun en kötü biçimi kariyer himayeciliğidir.

Bu himayecilik her şeyi kullanıyor: İki yüzlülük, boş laf, yalan, uşaklık, yağcılık, rüşvet, dedikodu v.s.

Tabi himayecilik yoluyla yönetici olanların hiç birisi, sahip oldukları imtiyazlari gönüllü terketmiyorlar. Bunlara baskı uygulanmalı.

Bugünkü koşullarda himayeciliğin her türü ve dışa vuruş biçimine karşı kararlı bir mücadele vermenin tam zamanı olduğuna inanıyorum. SBKP MK'nin ve Sovyetler Birliği Bakanlar Konseyi'nin bu sorunla ilgili böyle bir karar alması gerektiğini düşünüyorum.

A.Çernobarotko, (SBKP üyesi, Volodarka, Kiev yöresi)
1985 Nisan ayında yapılan SBKP MK Plenumu ile başlayan değişiklikleri tümüyle destekliyorum. Ben de diğer bir çok kişi gibi, bunlar için mücadele etmeye, sözüm ve eylemimle bu değişiklikleri savunmaya hazırım.

Ama ülkemizde ve hatta parti içinde perestroykayı hazmedemeyen çok etkili güçler var. Onlar devrimci yenilenme sürecini engelliyor, sabote ediyor, torpilliyorlar. Onların asıl özlemi sahip oldukları imtiyazları sürdürebilmek.

Bu "anti-perestroyka" kafalı unsurlara karşı yığınsal olarak harekete geçmeliyiz. İşin bir de "ama"sı var. Perestroyka için savaşa girmeye cesaret edenlere hiç bir korunma güvencesi verilmemiştir. Biliyorsunuz, perestroykanın karşıtlarının her türlü silahı var: Sahip oldukları güçlü konumlar, karşılıklı güvenceler, "nepotizm", birbirine arka çıkma ve korkunç bürokrasi canavarı.

Gerçi sizi kimse kurşunlamayacak, bıçaklamayacak, gazla zehirlemeyecek, ama... Siz intihar etmeye, enfarkt geçirmeye, beyin kanamasına ya da felç olmaya sürüklenebileceksiniz, masum insanlar mahkemeye ve hapse düşebilecek, yaşam size zehir olacak, feleğinizi şaşırabileceksiniz. Ve ancak bütün bunlardan sonra, bir gazete "adaletin zaferi" başlığı ile bu olayların onbinde birini konu edebilir.

İnsanları devletin davası için mücadeleye çağırdığımız için devlet de onların korunmasını tümüyle üstlenmelidir.

A.Artemenko (Makina operatörü, Skadovsk, Kerson yöresi)
Müdürümüz ayrıldı. Ve yeni bir müdürü kendimiz seçme fırsatına kavuştuk. Toplantıya bayrama gider gibi gittik. Nasıl bir hava estiğini görmeliydiniz.

Yöre parti komitesi ikinci sekreteri, yörenin tarım-endüstri kurumu başkanı ve yörenin su ekonomisinden sorumlu temsilcisi de toplantıda hazır bulundular.

Anlaşıldı ki, yöre parti komitesinin bürosu, bize bir gün önce yeni bir müdür atamış! Yörenin sendika komitesi başkanını bu göreve getirmişler. Toplantıya katılanların tümü, olayların bu gelişmesi karşısında büyük bir hoşnutsuzluğa kapıldılar. Biz kendi adayımızı göstermek istiyorduk. Bazı yoldaşları toplayarak aday gösterirlerse kendileri için kötü olacağı uyarısında bulundular. Ve seçilmesi olası olanları da Yöre Parti Komitesi'ne çağırarak aday göstermeleri durumunda, adaylığı reddetmeleri tavsiye edildi.

İkinci sekreter, demokrasi üzerine bir karar olmadığını, bunun ülkenin başka taraflarında uygulamaya konan bir deneyden başka bir şey olmadığını belirtti. Bu nedenle bizim müdürün parti tarafından atandığını söyledi. Söz almak isteyenler olduysa da kimseye söz verilmedi. Herhangi bir seçim de olmadı. İkinci sekreter, atama kararının ertesi gün resmen açıklanacağını belirtti ve her şey bitti.

Biz eve moralimiz çok bozuk olarak döndük ve yapılmayan seçimleri tartıştık. Örgütümüzde herkesin kafası bozuk ve kimse başkaca bir şey konuşmuyor.

G.Karpaçeva (Moskova)
Hayat daha ilginç olmaya başladı. Ülke meselelerine katkıda bulunma duygusu giderek gelişiyor ve bu bizim olup bitenlere karşı kayıtsız kalmamıza izin vermiyor.

Perestroykayı nasıl anlamalıyız? Bu yeni bir tarzda çalışmak, kendi işinden tam sorumlu olmak ve bilinçle çalışmak demektir. Bu eski alışkanlıklarından kurtulmak istemeyenlere karşı mücadele etmek demektir.

İçimizde düşünme ve ülkedeki gelişmelerle daha da ilgilenme arzusu artıyor. Perestroykanın bizim için, hayatımızı daha iyileştirmek için olduğu gerçeği, giderek daha geniş kavranıyor. Bunun kendimizi çalışmaya daha çok vermemiz anlamına geldiği daha iyi anlaşılıyor. Biz bunun karşılığını yüz katıyla geri alacağız.

Bize güvenebilirsiniz!

V.Brikovskis (Litvanya SSC)
Halk perestroyka hakkında ne düşünüyor ve onu nasıl benimsiyor?

Size yalan söylemeyeceğim, değerli Mihail Sergeyeviç, çünkü bu ortak davamıza zarar verebilir. Tüm gerçeği söyleyeceğim.

Nüfusun imtiyazlı kesimi hakkında konuşmayacağım. Bunlar hakkında herşey açık. Bunların çoğu bir afyonkeşin dumanlı hayalindeki gibi baldan yapılmış kıyıları olan sütten ırmakların üzerinde dalgalanıyorlar. Ben proletarya hakkında konuşmak istiyorum. Perestroykanın planlandığı insanlar hakkında konuşmak istiyorum. Ne yazık ki, şimdiye kadar perestroyka yeterince derinlemesine anlaşılamamıştır. Ve onun geleceği hakkında yeterince güven yoktur. Ama bu, beklenmedik bir şey değil herhalde. Bu kadar uzun ve korkunç bir "kış"tan sonra insanların beyinlerindeki buzların bu kadar çabuk erimesi beklenemezdi. Bu zor ve acılı bir süreç olacak. Ama uzun sürede herşeyin sonu iyi gelecek. İnsanlar aynı sizin gibi düşünüyor Mihail Sergeyeviç, ama iki şey istiyorlar: 1) Gerilemeksizin, tereddüte düşmeksizin ilerlemek, 2) "Kış"a hizmet edenler bizi her tarafımızdan hâlâ kuşattıkları için çok kararlı gitmek...

Ben mümin bir katoliğim. Her pazar kiliseye gider ve dünyayı günahlardan arındırması için Allah'a dua ederim. Siz elbette bir ateistsiniz, ama buna rağmen sizin eylemleriniz bir çok müminin sizden öğrenmeleri gerektiğini gösteriyor. Bu nedenle bilmelisiniz ki, her pazar saat dokuzdan önüçe kadar kilisede sizin için ve aileniz için Allah'a dua etmekteyim.

V.Zabelin (Ekonomi Bilimleri Adayı, Moskova)
İzleyebildiğim ve katılabildiğim kadar perestroyka sürecinin başlangıcında elde edilen oranlarda bir düşüş olduğunu ve perestroykanın özünün giderek daha çok söz kalabalığına dönüşmeye başladığını saptamaktayım. Bunda beklenmedik bir durum görmüyorum, çünkü perestroykayı engelleyen ülke çapındaki hastalık içimizdedir. Birincisi; insanların çalışma şevki kaybolmuştur.İkincisi, insanlar, sosyal bakımdan kayıtsızlıktan ve insiyatif eksikliğinden muzdariptirler.

Her karmaşık, kritik durumda bütün zinciri çekebilmek için tek belirleyici halkayı bulup çıkarmak gerekir.

Söz konusu ettiğim ekonomidir. Başarının anahtarı burada yatıyor. Başarı kazanmak için ekonomik yönetimin varolan tüm mekanizmasının kesin bir reformu ve işletmeleri ve kombinaları kumanda eden bakanlık ve seksiyonların bu olanaklarını kesmek gereklidir. En iyi çıkış yolu, kumanda etmenin fiziksel olanağını ortadan kaldıracak şekilde aparatları küçültmektir. Bakanlıklar ve seksiyonlarda yalnızca ulusal ekonominin gelecekteki gerekli orantılarını sağlamak için yeterli bir yatırım politikasını koordine etme yetkisi kalmalıdır.

İşletmelere ekonominin herhangi bir dezorganizasyonuna yol açmayacak bir şekilde işbirliği ilişkilerinin oluşması koşullarında daha fazla ekonomik bağımsızlık ve özyönetim hakkı tanınmalıdır. Dahası, kendi başlarına para kazanma koşullarında kendi inisiyatiflerini geliştirmeleri durumunda işletmeler hızla gereken fabrikalarla işbirliği ilişkilerini geliştirecekler ve bunu herhangi bir devlet planlama komitesinden daha iyi yapacaklardır.

Kadro politikasından, politik olarak doğru, iyi belirlenmiş, son amaçlara yönelik bir çizgiyi uygulamaktan sorumlu olan partinin, aparatının ve temel örgütlerinin rolü bütün bu anlatılanlar açısından çok büyüktür.

Başı 8. sayfada

fazla gereksinim var. Ama bu enerji mutlaka güce dönüşmelidir. Bunun gerçekleşmesi için parti içi demokrasinin ne anlam taşıdığı üzerinde de durmalıyız.

...(Tartışma izindeki yoldaşın katılımıyla daha sonraki parti toplantısında sürecek.)

FAC'den 5 kişilik ...? örgütünün tartışma tutanağından:

Nr. 4:

Önce MK Sekreterliği genelgesi üzerindeki tespitlerimi iletmek istiyorum. Bunu yazılı olarak hazırladım. Özetle şöyle: Genelgede 121 adet virgül, noktalı virgül eksik. MK Sekreterliğinin dört sayfalık yazısında bu kadar imla hatası çoktur. İkincisi, bir cümle içinde benzer kelimelerin tekrarı, cümleyi anlaşılması zor hale getirmektedir. Bir cümlede 7 adet, ikişer kez yazılmış kelime tespit ettim. Daha da önemlisi, öyle denmek istenmese bile, okuyana başka türlü anlama şansı bırakmayan yanlış formülasyonlar var. Mesela "Politik amaç ve görevleri, politik görevleri esas almayan eski tarz bakış açımız" diyen cümle, başka amaçla da yazılmış olsa, doğru bir saptama değildir. Politika da vardır, amaç da vardır. Eksik olan bu değildir. Eksiklik bu politikanın yaşama ne ölçüde uygun olup olmaması noktasında çıkmaktadır. Partimiz bu anlamda kendisini yenilemektedir.

Genelgedeki soruları ben şöyle anladım. Birinci soru, öyle formüle edilmiş ki, bu tartışma eğer sorunun mantığına uygun yapılabilirse, bizi, yeni bir programa, yeni politik stratejik hedeflere ihtiyaç duymaya götürür. Öyle sanıyorum ki, soru tam da bunun için ortaya atılmıştır. Yeni programa hazırlıklı bir bekleyiş yaratmaktadır.

Hemen ardından gelen soruda, Marksizm-Leninizmin bir yöntem, bir metot olarak ele alınmasının gerekliliği, somut çalışma alanındaki tespitin yapılması gereksinmesine bağlanarak gösterilmeye çalışılmış.

ATILIM YOL GÖSTERİYOR MU?

Diğer soru, çok açık bir şekilde, Atılım veya diğer parti yayın organlarındaki yazıların, politikamız açısından bir değerlendirilmesidir. Sen, Atılım'ı günlük çalışmanda da kullanabiliyor musun? Veya Atılım sana günlük çalışmanda da yol gösteriyor mu? diye sorular sormakla tartışma genişletilebilir.

Üst örgütten bir yoldaşa ihtiyaç duymanın hayır veya evet cevapları, girişimciliğin, politik gelişmişliğin, sorumluluğun ortaya çıktığı soruları akla getiriyor.

Mesela Milliyet gazetesinde sadece bizim etkin olduğumuz yığın örgütünün ilanı çıktı. Niye TİP'li yoldaşlar bilgilendirilmedi? Aynı şey Cumhuriyet gazetesi için de geçerli, açıklama tek imzalı çıkmış. Oysa, referandum konusunda çıkan birlikte haber daha iyi değil mi? Bunları nasıl yanıtlayacağız?

Daha sonraki sorular ise, çıkarılması gereken sonuçlara yöneltici bir işlev görüyor. İnisyatif, çalışma alanımızda, güncel olanı, en geniş kesimlerin üzerinde anlaşabileceği ortak noktayı, yine geniş kesimlerin katılımını sağlayacak bir yöntemle ileri sürmek, buna sahip çıkmak, sahip çıkılmasını sağlamakla mümkündür.

İşte yapılması gereken, her birimizin kendi alanını görmesi, anlaması, yorumlaması ve değiştirmesi için aktif harekete geçmesidir.

Nr. 2:

Atılım'da çıkan yazılar şimdi daha mı güncel? Yoksa ben, eskiden Atılım'ları bu gözle mi okumuyordum? Her nasılsa şimdi Atılım'ları bekler duruma geldim. her sayıda kim ne demiş, kimler neleri tartışıyorlar diye merak ediyorum. Ancak, yazımın kötü oluşu nedeniyle yazma işini hâlâ çözemedim. Demek ki, ben eskiden Atılım'a arayıcı gözle bakmıyordum. İhtiyacım olmadığı için, yazılar bana genel bilgi olarak geliyordu. Şimdi ihtiyacım var. Atılım bunu karşılıyor ve ben Atılım'ı severek okuyorum. Atılım buna yanıt vermemeye başlarsa bunu görebileceğimi sanıyorum. O noktada hemen uyaracağım.

Üst organlardan bir yoldaşa ihtiyaç duyma işine ben evet diyorum. Her alanda olmasına rağmen evet diyorum. Bu inisyatif kullanmakla bir çelişki değil. Daha çok deneyi olanla görüşmek, yeni ve geniş perspektifler almak, tartışmak bu ihtiyacın bir yanıdır. Burada, alanımızla ilgili, neyi nasıl yapacağımızı sormak anlamında bir yönlendirmeyi kastetmiyorum. O benim işim. O alanda bir ihtiyacım elbette yok.

Nr. 1:

Yoldaşlar tartışmamız iyi gelişiyor. Ama, gelin daha da somuta inmeye çalışalım. Mesela kadro sorunu sadece nicelik sorunuyla karşı karşıya değiliz. Nitelik sorunumuz da var. Bakın referandum konusunda parti birimleri harekete geçmedi. Hamburg'da seçme ve seçilme hakkı konusundaki tartışmalara ne ölçüde katıldık? Bir yoldaş, kendi içinde çarpışıyor. Parti çalışması mı? Yığın çalışması mı? diye soruyor. Bu yoldaş bu konuda açıklığa kavuşmadan nasıl çalışır? Bu koşullar bu yoldaşı yıpratır. Biz şimdi ona nasıl yardımcı olacağız? Kaç zamandır birlikte çalışıyoruz. Yoldaşımızın böyle bir sorunu olduğundan haberimiz oldu mu? Daha ne gibi sorunlar var? Bunlara yanıt bulmalıyız.

Nr. 4:

Birimimiz artizanca çalışıyor. Zorluklarımız var. İşimiz çok. Gücümüz az. Ama herşeyi getirip buna bağlayamayız. Mesela, Türkiye'de açlık grevleri var. Partimiz ve partililer olarak bizler ne yapıyoruz? Şimdi açlık grevlerini kimin yaptığı önemli? Önemli olan dayanışma değil mi? Ne yapıyoruz? Hatta yakın bir kentte, Köln'de dayanışma amaçlı açlık grevleri yapıldı. Kimin yaptığı hiç önemli değil, destek olduk mu? Dayanışmada bulunduk mu?.

Nr. 3:

Tartışmanın nasıl olacağını daha tam kavrayamadım. Biz yığın örgütü olalım derken, parti çalışmasını, onun heyecanını yitiriyoruz. Parti politikası yönünden geri kalıyoruz. Dün biraz daha rahattık. Örgütlerimizde canlılık vardı. Şimdi ben yeniden canlılığın sağlanabilmesi yönünde bir öneri getiremiyorum.

Sorular, tartışmalar daha çok açıldı. Sorular güncel pratik çalışmadan yola çıkarak hazırlanmalıydı. Böyle sorulunca evet veya hayır demek normal. Yayınlar güncel isteme yanıt vermeyince ilgi görmüyor. Belki de benden kaynaklanan bir eksikliktir.

Üst düzeye ihtiyaç elbette var. Ancak beni etkileyen bir durum, eleştirinin dozajıdır. Bu beni çok frenliyor. Oysa inisyatif kullanabilmek için, yanlış yapmayı göze almak lazım.

----Toplantı bir hafta sonra kaldığı yerden devam etmek üzere bir yoldaşın işe gitmesi nedeniyle bu aşamada bitirildi.----

(Bu örgüt herhangi bir isim kullanmamıştır.)

ABC Kollektifi toplantısından

Yoldaş C:

Eskiden, Atılım elimizde fazla kaldığı zamanlar, ilk sayfasını, afiş gibi duvarlara yapıştırırdık. Bu iş için, yoldaşlarla birlikte, gece "işe" çıkardık. Bunları yapıştırdığımız yerlerden biri de otobüs durakları olurdu. Özellikle duraklara Atılım yapıştırdığımız zamanlar, yolcu gibi orada durup, insanların tepkisini, ilgisini, değerlendirmelerini öğrenmeye çalışırdık.

Daha sonra yaptığımız birim toplantısında tüm yoldaşların çeşitli anıları olurdu. Hepimiz bu işin bir yanını görür, bunları değerlendirirdik. İşte bu toplantıları ben, parti yaşamında en heyecanlı toplantılarım olarak anımsıyorum.

Bu çalışma yoldaşça ilişkileri geliştiriyor, karşılıklı güveni yükseltiyordu. Şimdiki konumum buna uygun değil. Ama, ben bu anlamda bir parti işini hâla özlüyorum.

➤

Kendime göre çözümler de bulduğumu sanıyorum. Mesela ben, geçenlerde Şili'de çevrilmiş, dokümenter, eylem filmleri gördüm. Faşizm koşullarında yapılan bu eylemler bana güç ve moral verdi. Şimdi, düşünüyorum; bu filmin Türkçeleştirilmesini üstlensem, bunu partimin eğitim okuluna ulaştırsam, pek çok yoldaşım bunu izlese, sevinci, coşkusu kabarsa fena mı olur? Ben de böylece partiye yararlı olmaktan, parti için doğrudan iş yapmaktan gelen heyecanı yaşasam.

İzin verirsen, burada birim dışında da parti yaşamına etkisi olan eksiklere değinmek istiyorum. Politikacı ile, yığınların arasında kurulan köprünün adı kültürel etkinliklerdir. Sinemadır, tiyatrodur, resimdir, yontudur, şiirdir, romandır.

Partimizin bu alandaki durumu, biraz da abartarak söyleyeyim, bir çöl gibidir. Yoldaşlarımızın, bu alanlara ilgisi korku verecek kadar düşüktür. Bu alan çok ciddi bir şekilde ele alınmalıdır.

Yoldaş B:
Atılım sesli hale getirilebilir. Bu, pek çok yoldaşımızı rahatlatır. Okuması az olan, ağır işte çalışıp yorulan, yollarda çok zaman harcayan yoldaşlar, kasetlere okunmuş Atılım'ları sürekli dinleyerek gelişmelerden, eskiye oranla çok daha sıkı bilgi sahibi olabilir. İdeolojik olarak gelişebilir.

İdeolojik çalışma için de, video sistemi kullanılmalıdır. Mesela, H.Kutlu yoldaşımızla yapılacak güzel ve kaliteli çekimlerle parti politikası evlerde, toplu halde niçin dinlenmesin?

OLAĞANÜSTÜ DÖNEM OLAĞANÜSTÜ ÇALIŞMA

Yoldaş A:
Ben, aynanın karşısına geçip, kendimle hesaplaşmaya çalıştım. Sorular sordum ve cevaplar verdim.

Parti politikasını anladın mı? diye sordum. Yanıtladım. Yanıt olumlu.

Ama, hemen peşine peki durgunluk var mı? diye sordum. O'nada evet dedim. Peki sana göre bunun sebebi nedir diye sordum. Şunları gördüm. Partimiz olağanüstü dönemden söz ediyor. Ve bu dönemde tüm kadroların, olağanüstü çalışması gerektiğini belirtiyor. Ama, yoldaşlar benim yaşamımda hiç de olağanüstü bir durum yok.

Her şey, eskisi gibi, uyumam, kalkmam, çalışmam, misafirliğim, TV'ye ayırdığım zaman hiç birinde bir değişiklik yok. Sadece, bu arada biraz daha çok ve sık olarak olağanüstü kelimesini kullanıyorum.

İşte ben, günlük yaşamda, benim değişmemi frenleyen alışkanlıklarımı incelemeye çalışıyorum. Neyi, nerede, ne zaman, ne kadar yapacağımı saptamak istiyorum. Olumlu olan bir adım atıyorum. Dün kendimle bu denli hesaplaşmayı da başaramıyordum. Şimdi, yeni olan ben, eski benle kıyasıya bir hesaplaşmaya giriyor. Yeni ben, çok açık, net, korkusuz, gelecekten emin. Eski ben, utangaç, haksız, ama, yeniye hak veriyor, onun işini kolaylaştırıyor.

Yoldaşlar, kendi gerçeğimizi saptayabilirsek, o zaman hızla ilerlemenin yolunu açabiliriz. Yakın zamanda gelecek olan yönlendirme bizi bu çabaların içine sokacaktır. Daha somut ve daha derin bir tartışmaya hazırlık yapmalıyız.

Bu toplantımız, bir ilk adım olarak hiç de kötü değildir. Açık yüreklilik vardır. Eleştiri ve özeleştiri vardır. Düşünce üretme ve yaratıcılık vardır. Daha öncekilere oranla verimlidir. Bu anlayışı hakim kılmalı ve geliştirmeliyiz.

Toplantımızı böyle kapatalım. Bu toplantımızı detaylı olarak kaleme alıp, partiye ve Atılım'a göndermeyi öneriyorum. Bu bir denemedir. Kabul ediyor musunuz?

Kararı oy birliği ile aldık.
Atılım'a ABC Kollektifi olarak yazacağız.
Partiye yazılı ve geniş bilgi aktaracağız.

HOLLANDA PARTİ ÖRGÜTÜNÜN GENİŞLETİLMİŞ TOPLANTISINDAN

Merkez Komitesine

Değerli Yoldaşlar,

Parti Komitemizin örgüt sekreterleri ve propaganda-ajitasyon birimi görevlileriyle yaptığı genişletilmiş toplantıda, MK 7. Plenumunda alınan karar doğrultusunda, Hollanda'da göçmen işçilerin genel seçimlerde oy kullanma hakkı için yürütülecek kampanya ele alındı. Kampanya kararının Hollanda'da yaşama geçirilmesi için yapılacak çalışmaların yanı sıra, toplantımızda kampanyanın Türkiye Postası'nda duyurulma biçimi üzerinde durduk. Bilindiği gibi Batı Avrupa ülkelerinde göçmen işçilerin oy kullanma hakkı için yürütülecek kampanyaya dışımızdaki politik güçleri katmak ve olabildiğince geniş çevrelerle eylembirliğini sağlamak için gerekli girişimlerde bulunmadan ve bunun için yeterince çaba henüz harcamadan, Avrupa çapında böyle bir kampanyanın açıldığı sadece bazı yığın örgütlerinin ortak açıklaması ile Türkiye Postası'nda duyuruldu. Genişletilmiş toplantımızda bu eylem, dışımızdaki politik akımları kampanyaya katma çabalarımızı zorlaştıran, diyalog ve işbirliği politikamıza zarar veren bir yaklaşım olarak yoldaşlar tarafından eleştirildi.

Tartışmanın başlangıcında bu konu üzerinde birçok değişik görüş dile getirildi. MK'nin bu tür politik kampanyalar örgütleme kararı almadan önce parti üyelerine ve bağlaşıklarına danışması gerektiğini, bunun sözünü ettiğimiz yeni anlayış ve parti içi demokrasiyi geliştirme amacımızın zorunlu bir sonucu olduğunu söyleyen yoldaşlarımız oldu. Bu kampanya kararının ve seçilen konunun politik amaçlarımız ile Batı Avrupa'daki koşullar açısından ne ölçüde uygun olduğunu sorgulamamız gerektiğini ifade eden yoldaşlarımız oldu. Birçok yoldaş MK'nin böyle bir karar almasının doğru olduğunu ancak bunun uygulanması sürecinde ortaya çıkan eksikliklerin eleştirilebileceğini dile getirdi. Asıl sorunun kampanya kararı almaktan değil, parti üyelerini bu doğrultuda harekete geçirmek konusundaki eksiklerimizden kaynaklandığını söyleyenler oldu. Bazı yoldaşlarımız ise MK'nin eksiklikleri üzerinde durulurken, Parti Komitesi'nin de, gerek kendi somut politik çalışmalarından ve içinde bulunduğu koşullardan çıkarak yürütülecek merkezi kampanyalar üzerine MK'ne öneriler yapmak ve karar alınmasını istemek, gerekse alınan kararların uygulanması sürecinde bu kararların politik önemi ve amaçlarımız üzerine üyeleri aydınlatmak konusunda eksikleri olduğunu ve bu nedenle kendisini eleştirmesi gerektiğini dile getirdiler.

Kampanyanın sadece bazı yığın örgütlerinin ortak açıklamasıyla duyurulması örneği üzerinde biraz daha durduğumuzda bu yanlışın esas olarak iki nedenden kaynaklandığını belirledik. **Birincisi**, özellikle Ulusal Konferans sonrası genel olarak Batı Avrupa'daki politik faaliyetimizde görülen yavaşlama ve tempo düşüklüğü ile bağlıdır. Ulusal Konferans'ın ve MK 7. Plenumunun sonuçlanmasından oldukça uzun bir süre geçmiş olmasına rağmen, alınan kararları yaşama geçirmek için parti örgütlerimizin harekete geçme düzeyi son derece düşük kalmıştır. Bunun bir parçası olarak kampanyanın ön hazırlık çalışmaları ve diğer politik güçleri çekmek için yürütülmesi gereken diyalog ve ilişki kurma girişimleri de yetersiz kalmıştır. Sonunda kaybedilen zamanın baskısı hissedilmeye başlanılınca, "yaz tatili öncesi kampanyayı başlatmak" kaygısı etkili olmuştur. Ancak yapılan ortak açıklama temeldeki eksikliği ortadan kaldırmamıştır. Nitekim bu açıklamadan sonra Batı Avrupa çapında yürütülen bir kampanyanın varlığını hissettirecek bir faaliyet ortada gözükmemektedir. **İkincisi**, yürütülecek kampanyanın amaçlarının açıklıkla ortaya konulması ve bunun parti örgütlerince kavranılması sürecindeki eksikle bağlıdır. Bize göre bu kampanyanın amacı, bizim rejim karşıtı geniş güçlerle diyalog ve işbirliğimizi geliştirmek ve göçmen işçilerin ülkedeki politik gelişmelere paralel olarak kendi somut istemleri temelinde demokrasi mücadelesine katılmalarına yardımcı olmaktır. Kampanyanın en önemli amaçlarından birinin, dışımızdaki politik güçlerle diyalog ve ilişkilerimizi geliştirmek olduğu yeterince bilince çıkmayınca, onları kampanyaya katmak için yapılan girişimlerde varolan sınırlı ve rutin ilişkiler içinde onları "bir kez kampanyaya çağırmak" düzeyinde kalıyor. Bu güçlerin hepsini tek bir kampanya çevresinde ve tek bir platformda biraraya getirmenin olanaksızlığını dikkate alarak, onların da kabul edebileceği ortak yapılabilecek işler saptayarak onlara somut önerilerle gitmek ve yeni ilişki ve diyalog olanakları yaratmak için ısrarlı bir çalışma yürütmek gereği dikkate alınmıyor. Bu nedenle yaptığımız çağrıya olumlu yanıt almayınca sadece kendi gücümüzle iş yapma eğilimi ağır basıyor.

Parti Komitesi'nin genişletilmiş toplantısında yürüttüğümüz tartışmada, bütün yoldaşlar MK'nin belirlediği kampanya konusunun 7. Plenum'da belirlenen 1988'e yö-

Arkası 16. sayfada

FAC Parti Örgütü Sekreteri: "Hiçbir neden eylemsizliği hoşgösteremez!" "Referandum öncesinde hâlâ yapacak çok iş var"

Başı 1. sayfada

üst parti örgütünü toplayacak ve konuyu bütün yönleriyle inceleyeceğiz.

Bununla birlikte kişisel gözlemlerimi ve görüşlerimi söyleyebilirim.

FAC Parti Örgütü'müzün, diğer ülkelerdeki pek çok örgüt gibi, referandum öncesinde aktif bir çalışmaya giremediği açıktır. PB'nun genişletilmiş toplantısında parti içi tartışma kararı alırken, bu tartışmanın partiyi dışa açılmaya yöneltmesi özellikle vurgulandı. Çalışmalarımızı, her şeyden önce yığın bağlarını güçlendirme ve bağlaşıklarımızla işbirliğini geliştirme açısından eleştirmemiz gerektiği vurgulandı. Referandum öncesi yürütülecek kampanyanın, bu bakımdan, yani yığın bağları ve bağlaşıklık bakımından taşıdığı önem inkar edilemez. Üstelik belirttiğiniz gibi yurtdışındaki işçilerimiz sınır kapılarında da olsa ilk defa oy kullanmaya başlamışlardır. Özal hükümetinin demagojisiyle "hayır" oyu kullanmayı düşünen tek bir işçiyi bile aydınlatmanın demokrasi için verdiğimiz mücadelede bize düşen bir sorumluluk olduğuna inanıyorum.

Ne yazık ki, bu sorumluluğu yerine getiremedik.

Elbette parti çalışmalarında yaz döneminin getirdiği bir zayıflama vardır. Öte yandan MK'nden referandum öncesi bir kampanya yürütme konusunda herhangi bir genelge de gelmemiştir. **Nevar ki daha da sıralanacak nedenler, hiç bir şekilde eylemsizliği hoşgörmemiz için mazeret sayılamaz.** İzne gidenlerin dışında kalanlar da çok şey yapabilirlerdi. Parti Merkez Organı Atılım'ın yayınlarını okuyan, buradan partimizin tutumunu öğrenen örgütlerimiz ve tek tek komünistler, yukardan genelgeleri bürokratik bir şekilde beklemek yerine parti çizgisini hayata geçirmek için inisiyatif alabilir, harekete geçebilirlerdi. Bana kalırsa, eğer FAC'deki parti örgütlerimiz, bizim üst komitemiz de içinde, yeni bir tarzda çalışmayı öğrenebilirlerse, ortaya çıkan her türlü engeli aşmak için yeterli güç ortaya çıkacaktır.

FAC üst parti örgütü yaratıcılığın, girişimciliğin üstünde çok durdu. Merkezden direktif bekleme eğiliminin yanlışlığına defalarca işaret etti. Fakat görülüyor ki, yanlışları dile getirmek tek başına çözüm değildir. Tüm parti üyelerinin her durumda, Kutlu yoldaşın ifadesiyle söylersek, "kendi sözlerini söylemeleri" gerekir. Taban örgütlerimizden tek tek üyelerden üst kademelere doğru gerçekten aktif, etkin bir baskı ortaya çımalıdır. Aşağıdan yukarıya denetim parti üyesinin kendi eleştiri haklarına sahip çıkmasıyla gerçekleşebilir. Artık anlaşılıyor ki, parti içinde her alanda yenilenmemizin en büyük güvencesi tek tek parti üyeleridir, onların rolünün sürekli artmasıdır. Bu ise parti içi demokrasinin aralıksız genişletilmesini gerektiriyor.

Uzun süredir, B.Avrupa'da politik eylemlerimizin içeriğini, bu eylemlerin Türkiye'ye dönük yanlarını, Batı'daki çalışmalarla, Türkiye'deki demokrasi ve barış savaşımı arasında nasıl bağ kuracağımızı tartışıyoruz. Bu kadar tartışmaya karşılık iş eyleme gelince bir inisiyatifsizlikle karşı karşıya kalıyoruz. Burada bir soru akla geliyor: Tartışmalarımızın amacı nedir? Tartışma için tartışma mı, partiyi hem Batı'daki sorunlara, hem ülkedeki sorunlara çözüm getirebilen ve bunları aktif eylemlerle yığınlara götürebilen bir güç durumuna yükseltmek mi?

Referandum öncesinde karşı karşıya kaldığımız bu olumsuz durumdan, sanırım tüm parti örgütlerimiz gereken dersleri çıkaracaklardır. Daha şimdiden PB'nun genişletilmiş toplantısında Kutlu yoldaşın çok açık ve sert bir şekilde vurguladığı olumsuz belirtilerin varlığı kanıtlanmış oluyor. Bu arada ifade edeyim ki, biz kendi eksiklerimizi ve zayıflıklarımızı herkesin önünde dile getirmenin partimiz açısından biricik yenilenme yolu olduğunu görmeliyiz. Amacımızın yalnızca eksikleri, hataları dile getirmek olmadığını, bunları nasıl aşacağımızı da yine aynı şekilde açıkça ortaya koymak olduğunu eklemek istiyorum.

Son olarak şunu söylemeliyim: Her ne kadar referanduma az bir süre kalmış olsa bile, **henüz hem FAC'de, hem de tüm B.Avrupa'da hâlâ yapacak çok iş vardır.** Bunları biz hemen planlayıp uygulamaya çalışacağız.

FAC Parti Örgütü adına, tüm üyelerimiz adına, MK Organı Atılım'ı bu uyarıcı, eleştirici tutumundan dolayı selamlamak isterim. Parti basınımızın bundan böyle de örgütleri sürekli uyarmasını, parti üyelerimizin basın aracılığı ile tüm üst örgütleri denetleyebilmesine, olumsuzlukları eleştirmesine yardımcı olmasını dilerim. Bizim şimdi övgüye değil, yoldaşlarımızın açık eleştirisine ihtiyacımız vardır.

Eksiklerimizi aşmak için elden geleni yapacağımızdan, parti içinde yenilenme sürecini hızlandıracağımızdan, böylece gelecekteki TKP-TİP birliğini somutlayacak birleşik partimizin güçlenmesine katkıda bulunacağımızdan Atılım ve MK emin olabilir ve bize güvenebilir.

DEMOKRASİ VE HÜMANİZME DAYALI BİR KÜLTÜR HAREKETİ

Başı 14. sayfada

Bilinçle sahip çıkmak düşünceyi yaratıcılığın hizmetine vermek gerekiyor. Şimdi yalnızca nesnel olanın hükmünü dolambaçlı yollardan yürütmesi değil, nesnel olana bilinçle destek olmak, gelişmeye hız vermek sözkonusudur. Şimdi böyle yapmak gerekiyor, geçmişte de böyle yapmak gerekirdi. Bunda geciktikse, doğaya dünyaya, hayatımıza işimize gücümüze, davamıza bakışımızda katılığın sekterliğin izlerinden bir türlü kurtulamadığımız içindir. Ama artık sekterliğin izlerini hızla ve tümüyle silmek gerekiyor. Buna zorunluyuz. Çünkü şimdi kültür düşmanlığı ülkemizde hiç bir zaman olmadığı kadar devlet, hükümet politikası haline geldi. Üstelik öyle bir zamandayız ki, gelişme hızına ayak uydurmakta geçiken, gerekeni yapmakta sallantılı davranan uluslar hem dünyanın felaketlerden korunmasında kendilerine düşen sorumluluğun gereğini yerine getiremezler hem de kendi sefalet ve geriliklerinden kurtulamazlar.

Bugün bizim ülkemiz, kendini gelişmiş kapitalist dünyanın normlarına ve politikalarına göre güdümlemiş, ülkemizin koşullarını hiç dikkate almayan, bir avuç, bu kez gerçekten, bir azınlığın ifadesi olarak değil gerçekten bir avuç, çıkarcının hesabına çalışan bir yönetimin elindedir. Bu yönetim ülkemizi bir yandan içi tümüyle boşaltılmış batıcılığın, daha doğrusu Amerikancılığın öte yandan uzun uğraşlar sonucu kurtulduğumuz şarklılığın çiftesine koşmak istiyor. Adına Türk islam sentezi dedikleri sözde sentez, gerçekte gerilikle sömürgeciliğe boyun eğmenin utanç verici bir karışımıdır.

Buna karşı durmalıyız.

Bu saldırıyı küçümsemek olmaz.

Karşı durmanın yolu her türlü sekterlikten uzak durmak, insanlık tarihi boyunca, ülkemizin tarihi boyunca yaratılmış bütün kültürel birikime değerlere sahip çıkmaktır.

Bu birikime dayanarak düşünce ve kültür hayatımızı zenginleştirmektir.

Onlar tuhaf bir sentezden söz ediyorlar. Biz ise demokrasi ve hümanizm temelinde olabildiğince zengin bir tartışma ile güçlenecek demokratik kültür alanından çok renkli bir kültür hareketinden söz ediyoruz.

Onların sentezi uydurma ve demagojiktir.

Bizim demokrasi ve hümanizme dayanan kültür hareketimiz ise tümüyle tarihimize bugünümüze ve ortak kültür mirasımıza ve geleceğimizi uygar uluslar arasında kurma inancımıza dayanıyor. Bunun için bize gerekli olan, düşünceyi hiç bir gem vurmaksızın, yaratıcılığın hizmetine verebilmektir.

Biz bunu başarırız.

DEMOKRASİ VE HÜMANİZME DAYALI BİR KÜLTÜR HAREKETİ

Doğan DİNÇ

Kültürel gelişme ile geri kalmışlık ya da gelişmişlik arasında doğrudan ve kolay anlaşılır bir ilişki bir orantı kurmak her zaman kolay ve doğru değildir. İlişkinin karmaşık yapısını gözönünde tutmadan elverişli, fikir geliştirici bir orantı kurulamaz. Kimi zaman geri kalmış bir ülkeden öylesine kıvılcımlar çıkabilir ki, insanlığın kültürel gelişimi bu kıvılcımla hız kazanabilir, ortalık aydınlanabilir. Ya da eni konu gelişmiş bir ülkeden öylesine azgın bir kültür düşmanlığı hortlayabilir ki, dünyanın varı yoğu bu azgınlık karşısında tehlikeye düşebilir, insanlık tehlike karşısında titremeye başlayabilir.

Bunun tarihte örnekleri pek çok. 1930'ların gelişmiş Almanyası neredeyse tüm dünyayı, ateşe ve kana boyadı. Bugün gelişmiş kapitalist dünyada, örneğin ABD'de zengin bir birikime dayanarak ilerleyen ve hızını alamayan bilimsel gelişme, yoz kültürün, kültürsüzleşmenin, kültüre, gelişmeye tümüyle düşman savaş kışkırtıcılığının aşılması güç engeline tökezlemek üzere. Pek çok geri kalmış ülke aydını ise çağın gereklerine uygun adımlar atan, bu yönde çaba harcayan gelişmiş ülke aydınları ve bilim adamlarıyla birlikte dünyayı ışıtmaya çalışıyor. Latin amerika'dan, Asya'dan, Ortadoğu'dan ve ülkemizden pek çok bilim adamı ve aydın kültürel gelişmeye, insanlığın ortak kültürüne hizmet etmeye, katkıda bulunmaya devam ediyorlar.

Kuşkusuz gelişmenin doğru ve hızlandırıcı biçimi hızlı ekonomik gelişme ile kültürel gelişme ve birikimin birlikte olmasıdır. Ve insanlık önündeki engellerden kurtulduğunda, az gelişmişlik ve gelişmişlik farkını yaratan temel etmenler ortadan kaldırıldığında bütünsel bir gelişme süreci de gerçek rotasına doğrultusuna girecektir. Ama şimdi biz bu çelişki içinde yolumuzu bulmaya ve insanlık kültürüne katkıda bulunmaya. ülkemizin gelişme yolunu da bu çaba içinde doğruca çizmeye mecburuz.

BU OLANAKLIDIR

Olanaklı, üstelik de zorunludur.

Olanaklıdır, çünkü bizim kültürümüz bir haftalık, bir aylık bir yıllık, on yıllık değildir. Yüzlerce binlerce yılın, bir çok zaman diliminde gelişmişliğe eş düşen, çağına tam olarak tanıklık eden uygarlığı temsil eden oluşumları bizim topraklarımızda barındı, büyüdü, yükseldi. Pek çok uygarlık topraklarımızın yüz yıllık konukları oldular. Öyle zamanlar oldu ki, bizim topraklarımız uygarlıkların harman olduğu kutsal topraklar sayıldı. Kutsal, çünkü kalıcı olan kutsaldır, kutsal çünkü hepsi de geleceğin habercisiydi. Ama hepsi de gerçekti. Bilimin kültürün hizmetkarları genellikle acı çektiler, zorluk içinde yürüdüler yollarını. Ama zaten onun özelliği kalıcılığı, yaşamın zor olduğu koşulları altetmeyi ve geriye kalmayı başarmasında değil mi?

Bedreddin'den Nazım'a, İbn-i Sina'dan Itri'ye, Mimar Sinan'dan çağımızın ozanlarına, yontucularına, eski Anadolu uygarlıklarından Osmanlıya zengin, tahlili yoğun caba isteyen bir miraşa sahibiz biz.

Böyle bir kültür mirasına sahip olmasaydık, şimdi uygar dünyanın hemen hemen dışına düşmüşken direnmeye devam edebilir miydik. Bizim aydınlarımız varsa, şairlerimiz, yontucularımız, müzisyenlerimiz düşünen, üreten, bilime katkıda bulunan bilim erlerimiz varsa, işte bu miras yüzündendir. Biz bu mirasa, farkında olalım ya da olmayalım dayanarak ve evrensel kültüre ulaşabildiğimiz ölçüde ayakta kaldık geliştik.

Şimdi ise artık çok geç olmadan, bilinçle, bu kültür mirasına sahip çıkmak gerekiyor.

Arkası 13. sayfada

Basra Körfezinden Hamburg limanına

Hamburg tren istasyonundayız. Öğle suları...Bildiğiniz nefti Alman polis otosunun oparlöründen madeni bir ses meydanı dolduruyor: Polis, Almanlardan özür diliyor ve orada bulunan insanların şaşkın bakışları arasında, hayatlarında duymadıkları bir Kürt "terörist" örgütünden söz ediyor. Alman topraklarında, Alman devletinin güvenliğini sarsan PKK adlı örgüte bağlı "terörist"lerin arandığını ilân ediyor, o nedenle ne yazık ki, herkesten kimlik sorulacağını açıklıyor ve yeniden özür diliyor... Sarışın Almanlardan kimlik so. ruluyor ve çevredeki Afrikalı insanlar polisin kaba davranışlarıyla aranıyor...

Deneyli Alman demokratları, hangi nedenlerle olursa olsun, böylesi polis operasyonlarının tüm barıştan ve ilerlemeden yana insanlara karşı açık bir göz dağı olduğunu çok iyi biliyorlar.

Basra Körfezinde Amerikan savaş gemilerinin her an müdahaleye hazır olduğu bir dönemde, savaşan iki devletin ve bu savaşın yarattığı istikrarsızlıktan yararlanmak için can ülkemizdeki şovenistlern yönettiği Türkiye'nin topraklarında Kürt sorunu keskinleşiyor. Basra'dan Hamburga kadar uzanan şeritteki bütün ulusal bağımsızlık ve barış düşmanı güçler, birçok konunun yanında Kürt sorununda da eylemlerini uyumlaştırıyorlar.

Basında yer alan şu haber ilginçtir: "Yetkililerden alınan bilgiye göre, PKK' nın ekonomik gücünü milletlerarası uyuşturucu madde kaçakçılığından sağladığı tesbit edildi. PKK'nın bu gücünü kırmak amacıyla, Türk polisi, Alman, Fransız ve Hollanda polisiyle bu ülkelerde ortaklaşa operasyonlar düzenliyor." ( )

Bu operasyonlar nelerdir? Bir süre önce KOMKAR üyesi militanlara karşı girişilen silâhlı terörü, PKK militanlarının esrarengiz şekilde öldürülmesi olayları izledi. Şimdi ise, Kürt ulusal örgütleri arasındaki ayrılıkları keskinleştirmek ve B.Avrupa'daki örgütler arasında kanlı çatışmaları körüklemek amacıyla, KOMKAR'ın ağzından PKK karşıtı sahte bildiriler tamamen gizli olarak belirli adreslere postalanıyor.

KOMKAR Merkez Yürütme Kurulu, 14.8.1987 tarihli açıklamasında bu sahte bildirilerin iç yüzünü sergiledi. "MİT"in KOMKAR'a yönelik alçakca provakasyonu devam ediyor" başlığı altında yapılan açıklamada şu ilginç saptama yapılmıştır: "Bu sahte bildirilerin, kısa süre önce ikâmetgahlarını değiştiren kişilerin yeni adreslerine postalanması da F.Alman polisinin MİT' le olan sıkı ilişkisini açıkça gösteriyor." Kuşkusuz, Türkiye Kürdistan'ındaki gelişmelere duyarsız kalmayan bir Batı Avrupa kamuoyu önünde yürütülen bu tür bir kampanya, aynı zamanda Kürt sorunu çevresinde B.Avrupa kamuoyunda oluşan desteğin geriletilmesi. Kürt yurtsever güçlerine karşı düşmanlık tohumları ekilmesi çabalarıyla da bağlıdır.

T.Kürdistanında durum gergindir. Bizzat hükümet Türkiye Kürdistanının yaklaşık bir "haritasını" çıkartmış, yaklaşık bir "sınır" hattı çizmiş ve bölgeye özel yetkilerle donatılmış bir "genel" vali atamış, TC Anayasası ile de bağlı olmayan olağanüstü yetkilerle donatılmış birlikleri bölgeye sevketmiştir.

Belli ki, kendisi için elverişli olduğuna inandığı bugünkü koşullarda Özal hükümeti, Kürt ulusal hareketini silahlı direnişe zorlamaktadır. B.Avrupa'da Kürt örgütlerinin ve öteki devrimci sol örgütlerin birbirlerine karşı silahlı eylemlere yönelmesi için provokasyon yapmaktadır.

Sonuç ne olabilir? Bu herşeyden önce, hükümetin ve MİT'in karşısında tüm Kürt, Türk ulusal güçlerinin ortak bir çözüm yolu üzerinde anlaşarak yer alıp alamayacaklarına bağlıdır. Sorun, hükümeti, militarist ve şovenist çevreleri Kürt sorununu terörle çözme yolundan geri çevirmek, bölgede kan dökülmesini önlemek için, hükümet kuvvetlerinin silahlı saldırıyı durdurmasını istemek, sorunun politik olarak çözülmesi için, hükümetin serüvenci gidişini eleştiren bütün güçleri de içeren ülke çapında bir diyaloğu başlatabilmektir.

Bu sayılanları gerçekleştirmek hem Kürt, hem Türk halklarının, Türkiye'de demokratikleşmenin ve bölgede barışı sağlamanın çıkarınadır. Kürt ulusal sorunu, demokrasi ve barış koşullarında, her halde bugüne göre çok daha adaletli, çok daha az kayıpla çözülebilir...

MİLİTARİZM, DIŞ BORÇLAR VE ENFLASYON

● M. ERGÜL

Enflasyon, Latince **"inflatio"** sözünden geliyor. Şişme demek...Örneğin, vücudun bir yerinin şişmesi. Önce tıp dilinde kullanılmış. 19'uncu yüzyılın sonlarında iktisatçıların sözlüğüne geçmiş. Basit anlamıyla, fiyatların şişmesi, artması demek.

Başbakan Turgut Özal, kaç yıldır durmadan enflasyonu aşağı çekmekten söz ediyor. Ama enflasyon bir türlü yüzde 40'ın altına düşmüyor. Üstelik işçilerin ücretleri, memurların maaşları, tarım ürünlerinin taban fiyatları hep enflasyon oranının altında tutuluyor. Geniş halk kitlelerinin en gerekli tüketim malları talebi hep kısılıyor. Buna karşın, sanki gevşek ve sarkık bir telgraf teli de, biraz çeksen düzelecek sanılan enflasyon bir türlü aşağı çekilemiyor.

İktisatçı değiliz ve enflasyonun elbette değişik nedenleri var. Ama, bize kalırsa, bu değışik nedenlerden başlıcaları dış borçlar ve militarizmdir. Günlük gazetelerde enflasyonun nedenleri konusunda çok şeyler yazılıyor. Ne var ki bu bellibaşlı iki neden üzerinde çok az duruluyor.

DIŞ BORÇLAR VE ENFLASYON

Sürekli dışa borçlanma ve bu borçların ağır tefeci faizleri, ekonomi üzerinde ağır enflasyonist bir baskı yaratıyor. Bu tür enflasyonu emperyalizmin mali sisteminden ithal ediyoruz. Emperyalizmin gelişmekte olan ülkeler için kurduğu bu borç tuzağı, kazıldıkça büyüyen bir çukuru andırıyor. Dışarıya ne kadar çok borçlanırsak, çukurun içine o kadar çok gömülüyoruz. Bu yıl, çağdaş tefecilere, emperyalist bankalara ödenecek borç miktarı 4,5 milyar dolara yükselmiş durumda.

Borçlanma, kısır bir döngü. Köpeğin sürekli kendi kuyruğunu kovalayıp da bir türlü yakalayamamasına benziyor. Borçların vâdesi geldikçe, daha beter koşullarda yeniden borçlanmaya gidiliyor. Faizler üstüste birikiyor. Amerikan doları, bir gecede Türk lirası karşısında bir lira değer kazanırsa, ödeyeceğimiz borç bir günde durduk yerde 4,5 milyar lira artıyor. Türk lirası, dolar karşısında, diyelim, yılda 100 lira değer yitirmişse, bir yılda ödenecek dış borç miktarı kendiliğinden 450 milyar lira yükseliyor.

Bu durumda darphane, durmadan değeri azalan yeni kağıt parçalarını karşılıksız olarak piyasaya sürüyor. Son üç ay içinde Merkez Bankası'nın 600 milyar lirayı dolaşıma soktuğu belirtiliyor. Böylece üretimle desteklenmeyen ölçüsüzce bir para basımı, sürekli enflasyonu körüklüyor.

ASKERİ HARCAMALAR VE ENFLASYON

Enflasyonun azalmamasının bellibaşlı bir nedeni de, militarizmin tırmanmasıdır. Silahlanma harcamalarının, askeri giderlerin artmasıdır.

1980 yılında Milli Savunma Bakanlığı'na bütçeden ayrılan pay, 113 milyar liraydı. 1987 yılında bu miktar onbeş kat artarak 1 trilyon 728 milyar liraya çıkmıştır.

Bütçede askeri nitelikli harcamalar, yalnızca Milli Savunma Bakanlığı ödenekleriyle sınırlı değildir. Prof. Tansu Çiller'in yaptığı bir araştırmaya göre, 11 trilyon liralık bütçenin yüzde 45'i doğrudan ya da dolaylı olarak askeri nitelikli harcamalara ayrılıyor. Demek ki, bu miktar, bütçede 5 trilyon lirayı buluyor.

İş bununla da bitmiyor. Ayrıca bütçe dışı silahlanma harcamalarını göz önüne almak gerekiyor. Yıllık faizi, piyasa faizinin üzerindeki Amerikan FMS (Askeri Satış) kredileri var. On yıl önce 15 liradan aldığımız 153 milyon dolarlık FMS kredisinin ana parası, borç hesabımızda olduğu gibi duruyor. Ama yalnızca geçen yıl, bu ana paranın faizi olarak, 253 milyon dolar askeri borç faizi ödemiş bulunuyoruz. Hem de doları 800 liradan.

Ayrıca F16 savaş uçaklarının Türkiye'ye bir yıllık yükü 400 milyon doları aşıyor. Buna "Savunma Sanayii Destek Fonu" diye çıkarılan silah vergisini ekleyelim. Bütçede yer almayan bu fonun birinci yıl tutarının 400 milyar lirayı bulduğu belirtiliyor.

Bunun sonucu ne oluyor? Ekonomi içinde ne maddi, ne de manevi hiçbir üretimde bulunmayan kesimin alanı genişliyor. Bu asalak kesimin genişlemesi, ekonomi üzerinde enflasyonist baskıyı alabildiğine artırıyor.

En başta, **dışarıdan satın aldığımız askeri malzemenin fiyatları öteki tüketim malları fiyatlarından çok hızlı artıyor. Silah üretimi, genel olarak ekonomideki arz-talep dengesini sarsıyor.** Silah hammaddesine olan talebi olağanüstü ölçülerde yükseltiyor. Bu da, ekonomide bir dizi "dar boğaz" yaratıyor, silahların fiyatları kadar olmasa da, zincirleme hemen hemen bütün ürünlerin fiyatlarının şu ya da bu ölçüde artmasına yol açıyor.

İkincisi, **askeri alandaki üretim, ekonomik dolaşıma girmiyor. Ama bunun para cinsinden eşdeğeri ekonomide dolaşımını sürdürüyor.** Askeri üretimin ekonomide bir kullanım değeri yok. Silahlar yıkım gücünden başka bir değer taşımıyor. Üstelik her yeni silah, teknolojik bakımdan bir öncekini hurdaya çeviriyor. Hiç kullanılmamış olsa da, yenisi karşısında bir önceki silah manen değerini yitiriyor. Genel olarak bir hurda fiyatına değişilebiliyor. Bu da, silahlanma yarışının bir sarmal (helezon) biçiminde yükselmesini, ekonomideki asalak bölgenin genişlemesini, dolayısıyla enflasyonist baskının artmasını doğuruyor. Bundan ötürü silah üretimi ve askeri harcamalar **özünde** enflasyonist bir nitelik taşıyor.

Silahlanma harcamalarının, dolayısıyla enflasyonist baskının ağır yükünü gelişmekte olan ülkeler çekiyor. ABD'nin 2 trilyon dolarlık devlet borçlarının yarısını gelişmekte olan ülkelerin dış borçları, yarısını da silah alımları karşılıyor. Böylece ABD'nin silahlanma ve borçlanmasını büyük ölçüde gelişmekte olan ülkeler finanse ediyor. ABD'deki silahlanmanın enflasyonist yükünü bizim gibi gelişmekte olan ülkeler paylaşıyor. Bu enflasyonu gelişmekte olan ülkeler ithal ettiği için, militarizmin enflasyonist etkisi ABD'de en düşük ölçüde hisse-diliyor. Enflasyonun kârını, kaymağını ise ABD askeri-sanayi kompleksi devşiriyor.

Gelişmekte olan ülkeler, ağır silahlanma harcamaları ve dış borç ödemelerini halkın ekmeğinden keserek karşılamaya çalışıyor. Bu da yetmiyor. Ortaya çıkan dev bütçe açıkları, karşılıksız para basılarak adına enf-

Arkası 17. sayfada

E.Şevardnadse'nin 6.8. 1987 tarihinde Cenevre Silahsızlanma Konferansı'nda yaptığı konuşmadan:

YÜCE FİKİRLER ESKİMEZLER

Yeni düşünce, bu devrin gerçeklerini duru bir şekilde tanımakla başlıyor. Yalnız gerçeklerin değil, devrin isminin -nükleer devir- bile aslında insanları irkiltmesi gerekir. Ama pekçok kişi büyük bir rahatlık içinde konuşuyor. Bunlar, daha önceki bütün devirlerin -her seferinde insanların gerek tinsel gerekse maddi ihtiyaçlarını daha yeni ve daha yetkin biçimlerde tatmin etmelerini sağlayan taş devri, tunç devri, Rönesans ya da aydınlanma gibi devirler-, beraberinde insanlığın kendi kendisini yok etmesi araçlarını da getiren bir devir tarafından silinip yok edilebileceğine tamamen ilgisizmiş gibi davranıyorlar.

Bu durumda hareketsiz kalabilir miyiz? Bunun bir ilerleme olduğunu söyleyebilir miyiz?

Bunu hemen hemen bir kaçınılmazlık olarak görebilir miyiz?

Bütün bu sorulara tek bir yanıt vardır, o da "hayır". Yüce fikirler eskimezler, sadece yeni bir içerikle dolarlar. Jean Jacques Rousseau'nun "İnsanların doğal durumu eşitlik ve özgürlüktür" çağrısı günümüzün konumlarından anlaşılabilir ve anlaşılmalıdır.

Yeryüzündeki bütün yaşamı yok edebilecek silahların varolduğu koşullarda böylesi bir durum oluşturulamaz. Ve ne yazık ki, nükleer yıldırma diye adlandırılan şeyi ortaya atanlar bunu suskunlukla geçiştiriyorlar"...

"...görüşme mekanizmalarının işleyiş hızı silahlanma yarışının hızının iyice gerisinde kalıyor. Politik düşünce ve arzularla askersel teknoloji arasında tehlikeli bir uçurum oluşuyor"...

"Nükleer silahsızlanma birkaç tane büyük devletin keyfine bırakılmamalıdır. Bu konuda hiçbir hükümet kenarda kalamaz, çünkü, sonuçları itibarıyla nükleer tehlike bütün dünya çapındadır. Nükleer tehlike ne ulusal sınır tanır ne de ideoloji farkı. Tarafsızlık kabul etmez ve hiçkimseye acımaz.

Durum böyle olunca, nükleer silaha sahip olmayan devletlerin nükleer silahsızlanma sorunlarının çözümünün dışında bırakılması hakkaniyetli olmuyor...Uluslararası ilişkilerde gerçek demokrasi ve gerçek hümanizm tam da böyle bir yaklaşım gerektiriyor".

Hollanda Parti Örgütü'nün genişletilmiş toplantısından

Başı 12. sayfada

nelik politik hedeflerimizle göçmen işçi sorunlarını ve bu alandaki çalışmaları bağlamak, göçmen işçilerin kendi somut sorunlarından hareket ederek onların ülkedeki demokrasi mücadelesine katılım düzeyini yükseltmek açısından, en uygun kampanya konusu olduğunda birleşti. Bu nedenle göçmen işçilerin genel seçimlerde oy kullanma hakkı için kampanya yürütme kararının doğruluğu üzerinde bir tereddüt olmadı.

Merkez Komitesi'nin, herhangi bir karar almadan önce, parti üyelerine doğrudan başvurarak onların görüş ve önerilerini almak biçiminde uygulamaların, ancak özel önem taşıyan politik kararlar için uygulanabileceği ve bunun tersine bir yaklaşımın MK'yı karar alamaz duruma getireceği açıktır. MK. 7. Plenum kararı, aslında parti üyelerinin parti politikasının belirlenmesine doğrudan katıldığı, partinin bütün politik faaliyeti üzerine düşünce, öneri ve eleştirilerini açıklıkla ortaya koyduğu ve parti içi geniş bir tartışma döneminin ardından Ulusal Konferans sürecini değerlendiren ve sonuçlandıran bir MK Plenumu'nun kararı idi. Yani parti üyeleri her zamankinden çok daha fazla ve doğrudan bu MK Plenumunun hazırlık çalışmasına katılmışlardı veya en azından bu olanağa sahiptiler. Bize göre Ulusal Konferans sürecinde ortaya çıkan eksiklikler, MK 7. Plenumu'nun aldığı çalışma hedefleri ve kampanya kararlarıyla giderilmeye çalışıldı.

Bize göre MK Plenumları öncesinde, MK'ya bağlı bütün ana yönetici organlar (MK büroları, Yöre ve İl Komiteleri) kendi yürüttükleri politik faaliyet içinde somut olarak karşılaştıkları veya partinin bütünsel politik faaliyeti üzerine gözlemlediği ideolojik, politik ve örgütsel sorunların neler olduğunu, bunları çözmek için ne tür kararlara gereksinim duyduğunu ve MK'den nasıl bir yardım istediğini belirlemelidir.

MK'nin alacağı, örneğin bir kampanya kararı da, yürütülecek eylemin politik önemini, kampanyanın partinin izlediği politika ile bağını, kampanyanın amaçlarını ve varmak istediğimiz hedefleri ortaya koymalıdır. Kararın uygulanma sürecinde ise, MK kararı bütün parti örgütlerine indirilmeli ve her parti örgütü bu kararı kendi somut koşullarında nasıl yaşama geçireceğini, bunun araç ve yöntemlerini kendisi belirlemelidir. Bunu yaparken her yönetici organ, kendisine bağlı parti üye ve örgütlerinin azami katkısını sağlayabilmeli, örgütünün kollektif aklını ve hünerini harekete geçirebilmelidir. Politikanın geliştirilmesi ve yaratıcı bir biçimde yaşama geçirebilmesi ancak böyle olanaklıdır. Esas olarak bu sorumluluk, kararı uygulayan ana yönetici organlarındır. MK bu sürecin amaca uygun bir biçimde yürütülmesini denetlemelidir. Aslında bizim genişletilmiş toplantımızda tartıştığımız somut olay da bununla bağlıdır. MK'nin parti üyelerine danışarak karar alması gerektiğini söyleyen yoldaşlar da bu kararın yanlış olduğunu ileri sürmemişlerdir. Ama uygulama sürecinde ortaya çıkan bir yanlışlığı bütün yoldaşlar eleştirmişler ve gerçekte bu kararın nasıl yaşama geçirileceği üzerinde yeterince durulmadan, bu konuda parti üyelerinin görüş ve önerileri alınmadan, katkıları sağlanmadan kampanyanın duyurulma biçimine karşı çıkmışlardır. Bu nedenle yoldaşların, gerek MK Plenumları öncesinde hazırlık çalışmasına katkımız açısından, gerekse kararların uygulama sürecindeki eksiklikler açısından Yöre Komitemize yönelttikleri eleştiriler haklıdır.

Komünist selamlarımızla
Hollanda Parti Komitesi

ESKİ NATO - YENİ POLİTİKA

Başı 6. sayfada

na işaret ettik. Yine bu belginin NATO çerçevesi içindeki ulusal çıkarlar yönündeki istemlerin en uç noktası olduğunu belirttik. Ama bütün bu söylediklerimizden sonra şu denebilir: Hepsi tamam, ama yine de bütün bu istemlerin yanısıra salt propaganda amacıyla, ya da ülkedeki politik güçler oranı olağanüstü bir değişiklik gösterirse gerçekleştirmek üzere NATO'dan çıkmayı istemek yanlış mı olur? Komünistlerin aydınlatma çalışmalarında NATO'nun olumsuz bütün yanlarına işaret etmelerinin gerekliliğini yazının girişinde belirtmiş ve daha sonra bunu yaparken NATO'ya asıl egemen olan ABD emperyalizminin, emperyalizmin en saldırgan ve militarist güçlerini tehlikenin kaynağı olarak göstermenin önemine değinmiştik. Ancak NATO'nun ve NATO üyeliğinin zararlarını yazmak başka bir şey, NATO'dan çıkma eylemini hedef göstermek başka bir şeydir. Eylem ancak yapılacaksa propaganda edilir. Başka bir eylem "NATO ve Varşova Paktı Örgütü'nün karşılıklı dağıtılması" hedef gösteriliyorsa salt, "propaganda amacıyla" NATO'dan çıkma belgisini atmak mantıklı olmadığı gibi pratikte hedef şaşırtır.

Partimizin bu belgiyi öne sürmede asıl dayandığı gerekçe nedir? Yalnızca bu istemin daha ileri ve gerçekçi olması değildir. Türkiye için bu aşamada NATO ve Varşova Paktı Örgütü'nün karşılıklı dağıtılması istemi, günümüzde "olmazsa olmaz" bir hedef haline gelmiştir. Çünkü 80'li yıllarda uluslararası düzeyde yeni bir durum oluşmuştur. Barış sorunu gündeme yeni bir boyutta gelmiştir. Günümüzde her türlü çatışma ve savaşın tırmanmasıyla hatta teknik hata ya da tesadüflerle bir dünya savaşı patlayabilir. Bu durumun kaçınılmazlıkla yol açacağı, nükleer felaketin yalnızca radyasyonu bile dünyadan tüm insanlığı, doğayı ve uygarlığı silip kurutacaktır.

Türkiye'nin güvenlik sorununu bu noktadan hareketle yeni bir yaklaşımla ele alması, "yeni bir düşünce tarzı"yla çözmesi gereklidir. Bu yeni politik mantık bizi, çelişkilerine rağmen birçok açıdan bütünsellik eğilimi taşıyan bir dünya anlayışına, karşılıklı güvenlik ve kollektif güvenlik kavramlarına götürüyor.

Günümüz dünyasında NATO'dan çıkmak, Türkiye'yi bir nükleer felaketten koruyamayacaktır. Günümüzde yalnızca kendi güvenliğini düşünerek ulusal güvenliği korumak artık olanaklı değildir. Oysa 50'li yıllarda örneğin NATO'dan çıkmak hem Türkiye'yi savaş tehlikesinden korumuş, hem ulusal güvenliğini güçlendirmiş olurdu. Bu eylem gerçekleşirse, bir nükleer felaket tehlikesini de azaltmayacak, hatta günümüzdeki olumsuz uluslararası koşullarda gerginliğin tırmanmasına ve nükleer savaş tehlikesinin artmasına bile yol açabilecektir. Bu noktayı biraz açalım.

Bugün yeryüzünde Sovyetler Birliği ile ABD, Varşova Paktı Örgütü ile NATO arasında yaklaşık bir askersel-stratejik denge sözkonusudur. 70'li yılların başında sağlanan bu denge günümüzde barışın korunması için gerekli olan ama yeterli olmayan bir koşuldur. Nükleer caydırıcılık doktrini artık geçersizdir. Barış sorununun aldığı yeni boyut karşısında, barışın korunmasının yeterli koşulu ise, askersel-stratejik dengenin bozulmaksızın gitgide daha alçak düzeylere düşürülmesidir. Bu zorunlu ve günümüz koşullarında askeri bloklar düzeyinde, NATO ve Varşova Paktı Örgütü'nün karşılıklı dağıtılması isteminde ifadesini bulmaktadır. Blok çatışmasını aşmanın en rasyonel yolu blokların uyumlu bir zaman planıyla, önce askersel örgütlerini dağıtarak karşılıklı güvenlik temelinde anlaşmalara gitmektir. Bu sürecin ilk adımını, her iki blokun aşkeri doktrinini karşılaştırması oluşturabilir. Ancak bu yönde atılacak adımlarla hem Türkiye'nin ulusal güvenliği azami ölçüde korunmuş, hem de dünya barışı daha istikrarlı bir duruma getirilmiş olur. Buna karşılık askersel-stratejik dengenin tek yönlü bozulması (hangi tarafa doğru olursa olsun) günümüz koşullarında nükleer savaş tehlikesini arttırabilecek bir etkendir.

Yine geçerken değinelim: Askersel-stratejik dengeyi uluslararası genel güçler oranı ile karıştırmamak gerekir. Genel güçler oranı tarihsel süreç içinde emperyalizmin aleyhine, sosyalizmden ve diğer toplumsal gelişme güçlerinden yana değişmektedir. Şimdi dengede olan askersel güçler oranı da genel güçler oranının bir parçasıdır. Önümüzdeki dönemde ise barışın korunması, dünya çapında kollektif bir güvenlik sisteminin oluşturulması (askersel, politik, ekonomik ve insancıl açılardan güvenlik) koşullarında hangi toplumsal sistemin bilimsel-teknik devrimi en kapsamlı olarak uygulayabileceği ve tüm sosyal sonuçlarıyla kontrol altında olabileceği, toplumsal ilerlemeye dönüştürebileceği, dünya çapındaki güçler oranında belirleyici değişmeye yol açacaktır.

Sonuç olarak özetlersek, NATO ve Varşova Paktı Örgütü'nün eş zamanlı dağıtılması istemi, NATO'dan çıkmak istemiyle öznel tercihlere göre alternatif olarak ya da onunla yan yana kullanılabilecek bir istem değil, içinde bulunduğumuz aşamada Türkiye'de askersel bloklar düzeyinde ileri sürülebilecek nesnel olarak tek doğru stratejik istem oluyor. Bunu söylerken bir aşama sonrası için bir öngörüde bulunmuş olmuyoruz.

TKP'nin eski NATO karşısındaki yeni politikasının bazı önemli noktaları bunlardır. Elbette bunlar TKP'nin NATO'dan çıkmak istemini ileri süren bütün sol ve antiemperyalist güçlerle hareket birliği içinde olmayacağı anlamına gelmiyor. NATO içinde ulusal çıkarlar yönünde küçücük bir istemi ileri süren güçlerle eylem birliği yaparken, NATO'dan çıkmayı savunan güçlerle birlikte olmak gayet doğaldır. Önemli olan yeni politikayla NATO yanlısı güçlerden bile bazılarıyla ortak hedefler için eylem birliğinin olanaklı olmasıdır. Partimiz, hem bu farklı güçlerle ortak doğrultudaki bütün istemler temelinde işbirliği yaparken, hem de bu güçlere kendi politikamızın neden doğru olduğunu anlatmayı görev bilecektir.

CEZAEVLERİNDE DİRENİŞ, FABRİKALARDA GREV 6 EYLÜL'DEN SONRAKİ İLK ADIM: HERKESE ÖZGÜRLÜK

Başı 1. sayfada

sa, Eskişehir, Erzincan, Gaziantep, Adana ve Diyabakır cezaevlerindeki politik tutuklu ve hükümlülerin tek tip elbise ve sevk zinciri uygulamasının kaldırılması, sağlık koşullarının iyileştirilmesi, havalandırma ve görüş sürelerinin artırılması, yayınlara yapılan kısıtlamaların kaldırılması, baskı ve işkencelere son verilmesi gibi istemlerle başlattıkları açlık grevleri bu kez her zamankinden daha güçlü destek buldu. Şimdi günlük basında cezaevlerindeki koşullar daha geniş yeralıyor ve ortaçağ koşulları olarak niteleniyor. Adalet Bakanının açıklamasına göre, 12 Eylülden bu yana cezaevlerinde 1244 kişi yaşamını yitirmiş, 74 kişi intihar etmiştir. Kuşku yok ki, bu sayılar 12 Eylül sonrası askeri ve sivil cezaevlerinde akıl almaz ve insanlık dışı baskı koşullarında ölen ve sakat kalanların sayısını tam yansıtmaktan uzaktır. SHP'li milletvekillerinin, sanatçı ve yazarların Sağmalcılardaki açlık grevini ziyareti, aralarında Prof Bahri Savcı, İlhami Soysal, Halit Çelenk'in de bulunduğu 21 aydının cezaevlerindeki insanlık dışı uygulamalara karşı çıkan açıklamaları, tutuklu ve hükümlü ailelerinin Avrupa demokrat kamuoyunda da destek gören direnişleri, 12 Eylül cezaevlerindeki koşulların iyileştirilmesi yönündeki bu zorlu mücadelenin yeni dayanışma ağları oldu. Bir buçuk aydır Sağmalcılar Cezaevinde ölüm orucunda bulunan 7 hükümlünün her an ölüm haberinin beklendiği koşullarda, Gaziantep Cezaevindeki açlık grevinden basına ulaştırılabilen, **"Hayati organlarımızı tehlikeye atarak, sakat kalmayı ve ölmeyi göze alarak anlatmak istediğimiz şey, cezaevlerinde bulunanların da, dayak ve hakaret olmaksızın nefes almaya ve yaşamaya hakları olduğudur"** mesajı 12 Eylül cezaevlerindeki direnişe destek ve dayanışma çağrısıdır. 12 Eylül'ün baskı ve terörüne, 12 Eylülcü yasaklara karşı olan hangi güç bu çağrıya sessiz kalabilirdi? Onun için, referandumda evet için çalışanların zindanlardaki direnişçilerle dayanışmaları en doğal görevleridir.

Referandumun eşiğinde, politik hareketliliğin arttığı bir ortamda 10 bine yakın işçi grevde. 6 bini aşkın işçinin Seydişehir Aliminyum ve Antalya Ferro Krom Tesislerinde, 3 bini aşkın işçinin İstanbul Kazlıçeşme'deki 117 işyerinde ki grevleri, hükümet ve işverenlerin lokavt ve grev kırıcı saldırıları altında, zorlu koşullarda baştaki kararlılığını yitirmedi, grevlerle dayanışma daha da güçlendi. Tüm sendikal yasaklara karşın, dayatılan açlık ücretlerine karşı ekmek ve hak mücadelesi veren grevci işçiler, verdikleri mücadelenin demokrasi mücadelesinin köşe taşları olduğunun bilincindeler. Onlar, sendikaların düzenlediği bir toplantıda yaptıkları çağrıda şöyle diyorlardı: **"İşverenler ve siyasi iktidarı geriletecek her adımın sömürü ve zulmün olmayacağı bir Türkiye'nin yapı taşları olduğu gerçeğinin farkındayız. Zafere ulaşmış her grev, her direniş, sadece grevcilerin başarısı olarak kalmayacak. Tüm Türkiye emekçilerinin, demokrasi güçlerinin hanesine yazılacaktır."** Şimdi grev boylarında haklar mücadelesi veren grevci işçiler arasında da Özal'ın kendisini halka kurduğu referandum tuzağına düşürmek için "referandumda evet" görüşü yaygınlaşıyor.

Ecevit'in, Demirel'in, üzerindeki yasakdan bin kere yasaklı cezaevlerindeki binlerce tutuklunun direnişi, tüm sen dikal yasaklara karşın 10 bine yakın işçinin grevleri ve 6 Eylül'de siyasi yasakların kaldırılması için referandum. Ülkemiz böylesine yoğun bir hareketlilik içinde. Cezaevlerindeki direnişlerin yükselmesi, referandum eşiğindeki ülkede 12 Eylül rejiminin yarattığı baskı ortamının kökten yokedilmesi için yeni bir ivme yaratabilir. Grevler ise, bu hareketin başlıca temel dayanağını gösteren adımlardır. Bu süreçte ülkenin demokratikleştirilmesi yolunda, halkın 6 Eylül referandumunda 12 Eylül anayasasında açacağı gedikler yeni bir dönem yaratabilir.

Bazı politikacılar üzerindeki yasaklara dikkatlerin çevrildiği şu anda zindandakiyurtseverlerin rejimin içyüzünü bir kere daha açığı vuran direnişi, işçilerin grevleri, DSP'nin yeni bir anayasa için işbirliği önerileri, demokratik çevrelerin Kürt sorunuyla ilgili gerçekleri ortaya döken açıklamaları şunu gösterdi: 6 Eylül referandumu 12 Eylül yasaklarının toptan ortadan kaldırılması için yalnızca bir başlangıç olacak, ama önemli bir başlangıç olacaktır.

Bizim önümüzde duran sorun ise, bu döneme tüm hazırlıklarımızı yapıp yapamadığımızdır.

Parti örgütlerimizin, komünistlerin parti çalışmalarını iyileştirme hedefiyle yürüttükleri parti içi tartışma, böylesi bir politik hareketlilik ortamında sürüyor. Şimdi komünistler dikkatlerini parti dışına, yığınlara bağlaşıklarımızla ilişkilerimizin düzeyine yöneltmelidirler. Her parti üyesi böylesi yeni bir anlayışla günlük parti çalışmalarındaki durgunluğun nedenlerini şimdi daha iyi görebilir ve sorunu formüle edebilir.

Batı Avrupa'daki parti içi tartışmalarda bir yoldaşın dile getirdiği eleştiri, bakışını dışa yönelten partinin sesi, demokrasinin kazanılması mücadelesinde yığınların, sol ve diğer demokrasi güçlerinin ağırlıklarını arttırmaları yolunda yurtdışındaki komüniste düşen görevlerin ifadesidir.

Şimdi komünistler, Türkiye'de ki cezaevlerinde tutuklu ve hükümlülerin direnişine Batı Avrupa'da geniş bir destek yaratmakla, referandum öncesi Batı Avrupa kamuoyunda konunun güncelleştirilmesi, ve Türkiye'deki 12 Eylül zindanlarına, insan hakları ihlallerine dikkatlerin çekilmesi yönünde çabaları yoğunlaştırmakla, bu çalışmalarda yığınlarla bağları tazelemek, devrimci sol güçlerle ilişkileri geliştirmekle görevlidirler.

Bu yönde harekete geçen güçler vardır. Ve biz komünistler 6 Eylül'de bazı politika adamlarının üzerindeki yasağın kalkması için çalışırken, zindanlardaki arkadaşlarımız, yoldaşlarımız için çok daha güçlü bir dayanışma yürütmekle görevli değil miyiz?

6 Eylül için evet kampanyası yürüten yasal muhalefet partilerini ikircimsiz destekleyen biz komünistler, çok daha açık ve çok daha kesin bir şekilde dışımızdaki sol güçlere, onların demokrasiden ve barıştan yana her eylemine tam bir destek vermek zorunda değil miyiz?

Bunların yanıtları açıktır. TKP aynı anda hem yasal muhalefetin haklı talepleriyle, hem de devrimci sol tüm güçlerin mücadelesiyle tam bir dayanışma halindedir.

MİLİTARİZM, DIŞ BORÇLAR VE ENFLASYON

Başı 15. sayfada

lasyon denilen **"gizli vergi"** ile dar ve sabit gelirlilerin sırtından kapatılmak isteniyor. 11 trilyon liralık 1987 yılı Türkiye bütçesinin 1,5 trilyon lira açık vereceği şimdiden görülüyor.

Bütçede yatırımların payı azaltılıyor. 1980 öncesi bütçelerde yüzde 25 dolayında olan yatırım ödenekleri, 1987 bütçesinde yüzde 16,9'a düşmüş bulunuyor. Milli Eğitim Bakanlığı bütçesinin genel bütçe içindeki payı, 1979'da yüzde 11 dolayında iken, bu oran 1987'de yüzde 8'in altına düşmüştür. Sağlık Bakanlığı'nın payı da yüzde 4,23'ten yüzde 2'ye inmiştir.

Ağır silahlanma harcamaları ve dış borçlar, yalnız ekonomide enflasyonist bir baskı yaratmakla kalmıyor. Bütün bunlar baskı ve zorbalığa, demokratik hak ve özgürlüklerin kısılmasına, gelişmekte olan ülkelerde militarist eğilimlerde bir enflasyona, bazen de askeri darbelere yol açıyor.

Çözüm yoluna, kanımızca, bu eğilimleri durdurucu politikalarla geçilebilir. Enflasyonun sınırlamanın ilk ivedi ve gerçekçi önlemi, silahlanma giderlerini **makul bir savunma anlayışı** çerçevesinde tutmaktır. Buna eş bir başka önlem de, **alacaklı ve borçlu bütün ülkelerin anlaşıp dış borçların faiz oranlarını ödenebilir bir düzeye düşürmeleri ve borçları geniş bir zaman dilimine yaymaları olabilir.**

ATILIM 15 Gunluk Gazete. Herausgeber Ermis Verlag. Satz/Dizgi. Umbruch/Tertip. Druck/Baskı Eigene Herstellung. İsteme Adresi Postfach 101016. 4300 Essen 1. Ödeme Ermis Verlag. Stadtsparkasse Essen. BLZ 36050105. Knt Nr 712703. Fiyatı 1DM. Abone 1 yıllık 48DM

DEMOKRASİ İÇİN REFERANDUMDA EVET!

Son birkaç haftanın gelişmelerine kısaca bir göz atarsak neler görüyoruz?

Bazı konular, basına ya hiç yansımıyor ya da üstünkörü geçiştiriliyor. Örneğin, 26 Temmuz 1987 günlü Sovyet **Izvestiya** gazetesi, ABD ile Türkiye arasında **"Savaş Zamanı Ev Sahibi Ülke Destek Anlaşması"**nın **Haziran 1987**'de imzalandığını belirtiyor. **Bu anlaşma, Amerikan Çevik Kuvvetleri'nin Ortadoğu bölgesine aktarılmasında ABD ile Türkiye'nin işbirliği yapmasını, Türkiye'deki Amerikan üslerinin bu müdahalede kullanılmasını hükme bağlıyor.**

Bu konuda, hükümet, kamuoyuna hiçbir açıklama yapmış değildir. "Ateş olmayan yerden duman çıkmaz" denir. Birçok konuda yalanlama yapan Dışişleri Bakanlığı, neden bu konuda susuyor?

Bir ikinci konu, Amerikan yönetiminin **"Yıldız Savaşları"** projesidir. Bu tehlikeli proje, nükleer silahlanmayı uzaya taşımayı, uzaydan bütün insanlığı nükleer silahların namlusunda rehine almayı amaçlıyor. Bilindiği gibi, geçen ay **Los Alamos"**taki nükleer fizik uzmanlarının **Ağrı Dağı**'na çıktıklarını 11 Temmuz 1987 günlü **Cumhuriyet** gazetesi yazdı. Genelkurmay Başkanlığı yetkilileri, olaydan haberleri olmadıklarını söylüyorlar. Gazeteye göre, bir başka yetkili ise, Ağrı Dağı'na **"lazer topu"**nun yerleştirileceği konusunu içeren "gizli" bir yazının ilgili kuruluşlara gönderildiğini belirtiyor. Bu durumda, inanmak gerekirse, acaba hangi yetkilinin sözüne inanmalı?

5 Ağustos 1987 günlü Sovyetler Birliği Silahlı Kuvvetleri'nin gazetesi **Krasnaya Zvezda,** ABD'nin ülkemizi **"Yıldız Savaşları"** projesine çekme girişimlerini ele alıyor, **Ağrı Dağı'nda Nuh'un Gemisi'ni arama bahanesiyle Amerikalıların faaliyetlerinin sürdüğünü belirtiyor.**

Bu konunun, yani Ağrı Dağı'nın ABD'nin uzayı silahlandırma programının bir parçası olarak komşu Sovyetler Birliği'ne karşı kullanılması girişimlerinin herhalde ciddi politik, askeri-stratejik sonuçları olması gerekir. Baştaki hükümet, bunu kestiremeyecek ölçüde acz içinde midir? Hükümet, Dışişleri sözcüsü neden bu konuda da resmi bir açıklama yapmaktan kaçınıyor?

Gerçi, **Cumhuriyet** gazetesinin, her kimse sözünü ettiği Genelkurmay "yetkilileri"i, bu vahim durumdan haberleri olmadıklarını söylüyorlar. Bu durumda iki olasılık var: Ya gerçekten haberleri yoktur. O zaman Ağrı Dağı'nda, ülkemizin sınırında ne olup bittiğini bilmekten âciz bir Genelkurmay'ın ulusal savunmamızda asgari bir ciddiyet ve sorumluluk taşıdığı söylenebilir mi?

Öteki olasılık ise, Ağrı Dağı'nın tepelerini de, örneğin Incirlik Üssü'nün girilemeyen yerleri gibi, salt Amerikalıların yetki alanı saymışlar, burayı da Amerikalılara teslim etmişlerdir. Ve bunu kamuoyunun önüne çıkıp da açıkça söyleyememektedirler. Her iki durumun da savunulabilir en küçük bir yanı yoktur. Habersizlik aczin dışavurumu ise, Ağrı Dağı'nın ABD'nin yetki alanına bırakılmasını, "ihanet" diyemezsek eğer, başka hangi sözle anlatmalı?

Üçüncü bir konu, **ırkçı Güney Afrika Cumhuriyeti'nden iki bakanın geçenlerde gizlice Türkiye'ye gelmiş olmasıdır.** Ankara'da Ingilizce yayımlanan **Daily News** gazetesi, Güney Afrika Cumhuriyeti Ekonomi ve Ticaret Bakanı ile Maliye Bakanı'nın Türkiye'ye geldiklerini, bazı Türk özel firmalarının temsilcileriyle görüşmeler yapıp bir ticaret protokolü imzaladıklarını yazdı. Hükümet, bu konuda da, bugüne kadar bir açıklama yapmadı, haberi yalanlamadı. Bizim bildiğimiz, normal demokratik bir ülkede böyle bir işbirliğine karşı kamuoyunun tepkisi büyük olur. Bir kere, çoğu ülkede hükümetler böyle bir ziyarete 'Evet' demez. Eğer, örneğin geçen yıl Federal Almanya'da olduğu gibi, Botha'nın ziyaretini kabul edecek olursa, bu tutum karşılıksız kalmaz. Irkçılarla işbirliği, geniş güçlerin katılımıyla protesto edilir.

Öyle anlaşılıyor ki, dünya ve Türkiye kamuoyunun tepkisinden çekindiği için Özal hükümeti bu gezileri gizli tutmuştur. Zaten Maliye ve Gümrük Bakanı Ahmet Kurtcebe Alptemoçin'in "birçok ülke Güney Afrika ile ticaret yaparken, biz niye yapmayalım?" dediği bilinen bir gerçektir. Gerek ırkçı rejimle ticari işbirliği, gerekse Güney Afrika rejiminden iki bakanın Türkiye'ye gelişi, Türkiye'nin saygınlığına büyük darbe indiriyor. Üstelik bu işbirliği, ülkemizin bugüne kadar Birleşmiş Milletler'de Güney Afrika ırkçılığını kınayan tutumuyla da bağdaşmıyor. Her durumda, bu gezi ve ırkçılarla işbirliği şiddetle protesto edilmelidir.

Dördüncü bir konu, **Lyndon LaRouche** adında, yalnızca çamalı haçı eksik, Amerikalı bir neonazinin ülkemize gelmesi, Başbakan Turgut Özal ve Dışişleri Bakanı Vahit Halefoğlu tarafından kabul edilmesidir. Lyndon LaRouche, ne ABD hükümetinin bir sorumlusu, ne de ABD'de tanınmış bir toplum adamıdır. Bu kişi, insanlar arasında, ırklar arasında nefreti teşvik eden, terörün psikolojik temelini hazırlayan ırkçı bir kuruluşun başıdır. LaRouche, **"faşist olmak için ille de kara gömlek giymek gerekmez. Faşist sadece olunur"** diyen kişidir. Isveç Başkanı Palme'nin katlinden bir süre önce, "Palme ölüm listemizde, yakında Stockholm sokaklarında kan akacak" diyen Isveçli Gunnarson, LaRouche ile karısının yönettiği "Avrupa Işçi Partisi"nin Isveç kolu üyesidir. Bu durumda kamuoyunun sormak en doğal hakkıdır: LaRouche adlı Amerikalı neonazi ile Özal ve Halefoğlu neyi görüştüler? Bu görüşmeden amaçlanan ve umulan nedir? LaRouche'u Türkiye'ye çağırdığı söylenen siyasi parti hangisidir? Hükümet, ABD'de lobi yapabilmek için artık neonazilerden, ırkçı nefreti aşılayanlardan mı medet ummaktadır? Hükümet, bu sorulara yanıt vermek zorundadır.

Ve asıl önemlisi, Doğu Anadolu'da, Kürt yurttaşlarımızın yaşadığı bölgelerde yapılan zulümdür. Son olarak Şırnak ilçesine bağlı bir dizi köy ve mezra, hükümetin emriyle ve zorla boşaltılmıştır. Şırnak'a bağlı Boyunyaka ve Tekçınar köyü, Nevkara mezrası tümüyle, Kırkkuyu ve Seslice köylerinin bir bölümü, balyozla yıktırılıp ateşe verilmiştir. Ne hakla, hangi anayasaya, yasaya, hangi insan hakları bildirisine dayanarak, hükümet, Kürt yurttaşlarımıza karşı böylesine zulüm uygulayabilmektedir. Bu zulmün Güney Afrikadaki ırkçı rejimin siyahlara yaptığı zulümden ne farkı vardır?

Ister Türk, ister Kürt, kökeni ne olursa olsun, Türkiye Cumhuriyeti'nin hiçbir yurttaşına karşı zulüm ve işkence yapılamaz. Zorla köyler boşaltılamaz. Kürt köylüsünün erzağına, yiyeceğine, malına-mülküne elkonamaz. Köyler balyozla yıktırılıp ateşe verilemez. Barbarlığın, haksızlığın, zulmün böylesi karşısında insanın vicdanı, bilinci, yüreği isyan eder. Türkiye'nin doğusunda olana güneyi, kuzeyi, batısı hiç kimse sessiz kalamaz. **Hangi görüşten olursa olsun, bu zulüm karşısında her yurttaş yeni bir ruhla tavır almalıdır.** Nasıl olur da, insan kendi hemcinsine zulmün böylesini revâ görür? Nasıl olur da, insan hele kendi ülkesinde, kendi yurttaşına yapılan bu zulüm karşısında sessiz kalabilir? Zulmün böylesi, bir halka zorla "ben seni istemiyorum, sen benden ayrıl" demekten başka ne anlama geliyor?

Işte bu gelişmeler içinde ve böyle bir hükümet yönetiminde 6 Eylül günü insan hakları ülkemizde referanduma sunuluyor. Bu referandum, 1982 yılında özgürlükleri yokeden cunta anayasasına karşı mücadelemizin bir devamıdır. Türkiye Komünist Partisi, ülkemizde insan hakları, demokrasi ve özgürlük adına bu referandumda bütün yurttaşları 'EVET' oyu kullanmaya çağırıyor. Türkiye Komünist Partisi, eski başbakanlardan Bülent Ecevit'in ortak bir demokrasi ve yeni bir anayasa temelinde sağ ve sol güçlerin eylem birliği ve dayanışma önerisini destekliyor. Komünistler olarak Sosyal Demokrat Halkçı Parti, Demokratik Sol Parti, Doğru Yol Partisi ve Refah Partisi Istanbul Il Başkanlarının ortak toplantısını selamlıyor ve bütün gücümüzle destekliyoruz. Referandumda 'Evet' için eylem ve güç birliği, bütün yurt çapında yayılmalıdır. Bu eylem ve güç birliğinden hiçbir sol örgüt dışlanmamalı ve kendini dışlamamalıdır, diyoruz.

Demokrasi İçin Referandumda EVET!

Haber ve yazılarınızı aşağıdaki adrese gönderebilirsiniz. Mektuplarınızda kimliğinizi açığa vuran, gizli kalması gereken bilgilere yer vermemelisiniz!

Yazışma adresimiz:
BOX 16 367 S 103 27
Stockholm - İSVEÇ

Yurtdışındaki işçilere!
BİZİM RADYO VE
TKP'NİN SESİ RADYOLARINI
GÜNDÜZ SAATLERİNDE
HER SAAT BAŞI 40,9 m,
7335 kHz'den dinleyebilirsiniz.